

KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠE 2024-2028

Vypracováno ke dni: 22.1.2024

Obsah

___ ÚVOD

1	RODINNÁ POLITIKA.....	4
1.1	RODINA.....	4
1.2	CÍLE A PRINCIPY RODINNÉ POLITIKY.....	4
2	ANALYTICKÁ ČÁST KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ.....	6
2.1	CHARAKTERISTIKA MĚSTA DOBŘÍŠE.....	6
	<i>Základní informace o městě.....</i>	<i>6</i>
	<i>Demografická a socioekonomická situace rodin.....</i>	<i>7</i>
	<i>Aktéři regionální rodinné politiky.....</i>	<i>14</i>
2.2	ZMAPOVÁNÍ POTŘEB.....	16
	<i>Institucionální, personální a koncepční zabezpečení oblasti rodinné politiky.....</i>	<i>16</i>
	<i>Základní oblasti rodinné politiky.....</i>	<i>18</i>
3	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI.....	24
3.1	VÝSTUPY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	24
4	SWOT ANALÝZA RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ.....	36
5	NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ.....	37
5.1	CÍLE A OPATŘENÍ.....	37
6	SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	39
6.1	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	39
6.2	SEZNAM GRAFŮ.....	39
6.3	SEZNAM TABULEK.....	39
7	SEZNAM ZDROJŮ.....	40

ÚVOD

Koncepce rodinné politiky města Dobříše (dále jen „Koncepce“) vznikla s cílem poskytnout zástupcům samosprávy i dalším aktérům rodinné politiky teoretickou podporu v realizaci prarodinných aktivit na obecní úrovni a byla vypracována plně v souladu s Metodikou rodinné politiky na krajské a místní úrovni, která vznikla v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Koordinační opatření na podporu sladění pracovního a rodinného života na úrovni krajů“.

„Koncepce“ je členěna do několika kapitol; v analytické části je popsána současná situace v oblasti rodinné politiky na Dobříši na základě dostupných statistických dat v návaznosti na aktuální demografické a společenské trendy. Následuje část věnovaná výsledkům dotazníkového šetření, do kterého se zapojili obyvatelé města. Závěr nabízí východiska pro návrhovou část a konkrétní opatření, na která by se rodinná politika města dle zjištěných výstupů měla zaměřit.

Koncepce rodinné politiky města Dobříše zpracovaná na období let 2024-2028 je obecným strategickým dokumentem, jenž může posloužit jako významný podklad pro čerpání finančních prostředků z národních zdrojů v oblasti rodinné politiky. Zároveň je koncipována tak, aby mohla být využita k dalšímu rozpracování zástupci samosprávy i dalšími relevantními aktéry ve městě, jejichž oblastí činnosti je rozvoj prarodinných aktivit. Priority a návrhová opatření formulovaná v „Koncepci“ se tak mohou stát základem pro tvorbu konkrétních akčních plánů, které povedou k co nejhodnější nabídce, rozsahu a kvalitě poskytovaných služeb a dalších aktivit na podporu rodin ve městě.

1. RODINNÁ POLITIKA

1.1 RODINA

Rodinu je možné definovat různými způsoby, které se liší dle jednotlivých vědních oborů.

Z pohledu současné rodinné politiky: „*je za rodinu pokládán soubor společně bydlících a hospodařících manželů nebo partnerů s dítětem nebo dětmi, nebo jednoho rodičů s dítětem nebo dětmi. Protože s manželskými nebo partnerskými páry nebo jednotlivci a dětmi často žijí i jiné osoby, lze užívat v tomto smyslu přesnějšího pojmu rodinná domácnost, jejímž jádrem je úplná nebo neúplná rodina*“ (Krebs, 2010, s. 344).

Probíhající ekonomické, demografické a sociální změny ve společnosti vytvářejí prostředí, které rodinu oslabuje z hlediska plnění jejích základních funkcí a činí ji více závislou na státu, čímž se zvyšuje pravděpodobnost, že rodiny budou čelit ekonomickým, sociálním či psychologickým rizikům. Z toho důvodu vláda ČR považuje rodinnou politiku za svou strategickou prioritu a klade důraz na podporu všech typů rodin s dětmi v ČR (MPSV, 2017).

1.2 CÍLE A PRINCIPY RODINNÉ POLITIKY

Základní principy rodinné politiky respektují ústavně chráněné hodnoty a práva, jak jsou uvedeny především v čl. 10 a 32 Listiny základních práv a svobod, a mezinárodní závazky ČR plynoucí zejména z Úmluvy o právech dítěte, Úmluvy o odstranění všech forem diskriminace žen, z Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech a z Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a jejich dodatkových protokolů.

Ve stávající Koncepci, která byla schválena vládou ČR usnesením č. 654 dne 18. září 2017, jsou cíle rodinné politiky definovány následovně:

- 1) Společenské klima má být vůči rodinám všestranně příznivé, bariéry a společenské tlaky mají být minimalizovány. Rodina, rodičovství a manželství mají požívat zvláštní zákonné ochrany a mají být společensky vysoce oceňovány, přičemž je nutno posilovat autonomii rodiny,
- 2) vhodné socioekonomické podmínky mají podporovat dobré fungování rodin a výchovu dětí. Mají se zaměřit na finanční zajištění rodiny, slučitelnost práce a rodiny a služby péče o děti i seniory či jiné závislé osoby a umožnit tak rodinám získat dostatek volného času pro zkvalitňování rodinných vztahů,
- 3) rodinám se specifickými potřebami má být věnována zvláštní pozornost – zejména neúplným rodinám, rodinám se členem se zdravotním postižením, rodinám se třemi a více dětmi a dalším rodinám nejvíce ohroženým relativní i absolutní chudobou. Mají být přijímána cílená opatření přispívající k rovnému přístupu ke vzdělávání a uplatnění členů těchto rodin na trhu práce i ve společnosti,
- 4) má se posilovat vědomí a význam rodinných hodnot, kterými jsou trvalý vztah, manželství, vzájemná péče a hodnoty lásky a úcty a podpora významu rodiny ve společnosti,

5) vzhledem k demografickým změnám v české společnosti bude třeba podpořit prostřednictvím konkrétních opatření vyšší porodnost a sňatečnost obyvatelstva. (MPSV, 2017)

Rodinná politika je ze své povahy politikou průřezovou, což znamená, že se dotýká daňového, důchodového a sociálního systému, zdravotních a sociálních služeb, zaměstnanosti, školství a vzdělávání, ale také oblasti dodržování lidských práv. Rozumíme jí souhrn aktivit podporujících rodinu a zahrnujících řadu společenských oblastí jako zdravotnictví, školství, sociální zabezpečení, bydlení, infrastruktura či trh práce a na její realizaci se tak vedle MPSV podílí i Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále „MŠMT“), Ministerstvo zdravotnictví (dále „MZd“), Ministerstvo financí (dále „MF“), Ministerstvo pro místní rozvoj (dále „MMR“) aj. Vedle státní správy a samosprávy patří mezi další důležité aktéry rodinné politiky také zaměstnavatelé, odborná veřejnost, školské a vzdělávací instituce, média, církve, nestátní neziskové organizace, ale i samotné rodiny.

Rodinná politika v posledních desetiletích nebyla, zvláště na regionální úrovni, systematicky rozvíjena. V současné době dochází k uznání jejího nepostradatelného místa v podpoře rodin zvláště v oblastech sladění pracovního a rodinného života, podpory služeb péče o malé děti, problematiky pečujících osob, flexibilních forem práce a díky celkovému vytváření příznivého klimatu pro rodiny.

Rostoucí význam rodinné politiky na regionální a lokální úrovni patří v současné době mezi hlavní trendy v oblasti rodinné politiky v Evropě. Nižší úrovně státní správy a samosprávy mají blíže k rodinám v daném regionu. Disponují znalostí místních podmínek a potřeb i širokou škálou možností, jak realizovat opatření rodinné politiky (např. podpora infrastruktury, zřizování mateřských škol, poskytování a podpora služeb pro rodinu, organizace společenských a propagačních akcí atd.) s ohledem na místní potřeby rodin i na rozmanitost jejich forem.

V návaznosti na hlavní cíle rodinné politiky lze definovat hlavní cíl regionální rodinné politiky jako tvorbu a podporu vhodných podmínek pro zakládání rodin a fungování rodin na úrovni krajů a obcí.

Tento obecný cíl je však nutné doplnit o cíle specifické:

- dostat rodinu do centra pozornosti místních samospráv,
- podpořit autonomii rodin při výkonu jejich přirozených funkcí,
- vytvořit podmínky pro fungování rodiny ve všech jejích vývojových fázích a všech jejích podobách,
- prosazovat princip rovných příležitostí a rovného postavení žen a mužů ve společnosti,
- motivovat rodiny v jejich angažovanosti v aktivitách občanské společnosti i v realizaci regionální rodinné politiky,
- zvyšovat informovanost občanů o opatřeních a aktivitách rodinné politiky na státní i regionální úrovni.

K úspěšné realizaci rodinné politiky na úrovni krajů i obcí je důležité vycházet z potřeb daného regionu či lokality, zapojit všechny aktéry regionální rodinné politiky, vypracovat regionální koncepční materiál rodinné politiky a zároveň zajistit systematickou propagaci prorodinných témat a aktivit a dostatečnou informovanost všech zúčastněných aktérů včetně široké veřejnosti.

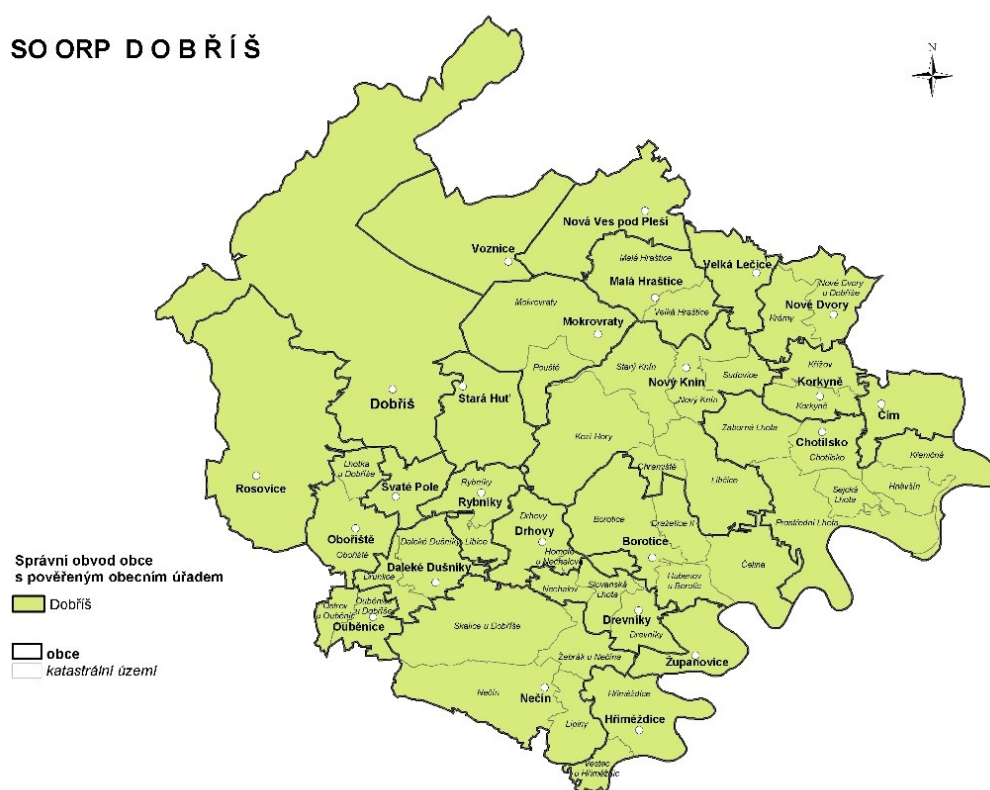
2. ANALYTICKÁ ČÁST KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ

2.1 CHARAKTERISTIKA MĚSTA DOBŘÍŠ

2.1.1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MĚSTĚ DOBŘÍŠ

Město Dobříš se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Příbram a po Příbrami je druhým největším městem v okrese. Dle právních předpisů České republiky je město Dobříš obcí s rozšířenou působností a její správní obvod zahrnuje 24 obcí.

Obrázek 1: Mapa ORP Dobříš

Dojezdová vzdálenost do všech obcí správního obvodu nepřesahuje 20 km a trvá méně než půl hodiny. Město Dobříš se rozkládá na ploše 53,42 km² z celkové rozlohy 318,54 km² ORP Dobříš. Polohou je město situováno přibližně 40 kilometrů jihozápadním směrem od Prahy, se kterým je propojeno dálničním spojením D4. Okresní město Příbram je od Dobříše vzdálené cca 20 km jihozápadním směrem také po dálnici D4 a následně silnici I. třídy č. 18. Město se rozkládá na jednom katastrálním území a má dvě místní části Dobříš a Trnovou. Nachází se v podhůří Brdské vrchoviny, v nadmořské výšce 371 m nad mořem. Převážně lesnatá krajina má zvlněný až hornatý charakter a z části je tvořena také loukami a zemědělskou půdou. Ve městě se nachází rybník Papež a rybník Koryto ležící mezi rybníkem Papež a Huťským rybníkem, který do města také z části zasahuje.

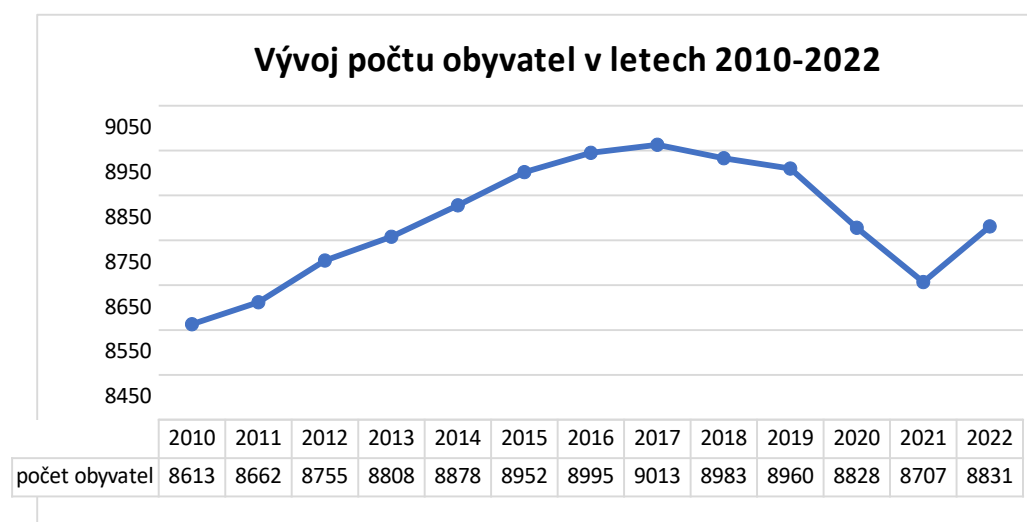
Obrázek 2: Poloha města Dobříš

2.1.2 DEMOGRAFICKÁ A SOCIOEKONOMICKÁ SITUACE RODIN

ČR čelí spolu s ostatními zeměmi EU významným demografickým změnám, které zásadním způsobem mění podobu a chování rodin. Pro navržení vhodných opatření rodinné politiky na státní i regionální úrovni je nutné identifikovat a blíže popsat současné demografické trendy a socioekonomickou podobu rodin. Aby mohly být plánovány a realizovány vhodné prorodinné aktivity ve městě Dobříš, byla zpracována podrobná demografická analýza současné situace.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2010-2022

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 1 znázorňuje vývoj počtu obyvatel ve městě mezi lety 2010 až 2022. Z grafu je zřejmý vzrůstající trend počtu obyvatel, který trval až do roku 2017, od tohoto roku již začíná počet obyvatel

žijících na Dobříši klesat. Nejnižší hodnota – 8707 obyvatel byla zaznamenána v roce 2021. V dalším roce již došlo opět k mírnému nárůstu na úroveň roku 2020.

Rostoucí trend v počtu obyvatel v předchozí dekádě probíhal v rámci celého ORP Dobříš a byl způsoben především migrací nových obyvatel do města a související bytovou výstavbou. Většina sídel se nachází v jižní části katastrálního území. Obyvatelstvo města je koncentrováno zhruba do 1/3 katastru, zbývající část tvoří zejména lesní půdy, kde výstavba není možná.

K 31. 12. 2022 čítalo město Dobříš 8831 obyvatel.

K vývoji počtu obyvatel je nutné konstatovat, že město Dobříš je ve vztahu ke své poloze hojně využíváno pro chatovou rekreaci, a zároveň jeho reální počet obyvatel je vyšší z důvodu počtu osob, které ve městě sice žijí, avšak nemají zde nahlášen trvalý pobyt. Zmapovat počet těchto osob je obtížné z důvodu neexistence veřejně dostupných dat. Tento stav může pro město představovat hrozbu, jelikož osoby bez trvalého bydliště nepřinášejí do místního rozpočtu žádné příjmy, ale přesto využívají městskou infrastrukturu.

Podobu a následné chování rodin v posledních letech ovlivňují faktory jako pokles porodnosti a stárnutí obyvatelstva, změny ve struktuře rodin, genderové nerovnosti a chudoba ohrožující rodiny s dětmi.

Pokles porodnosti

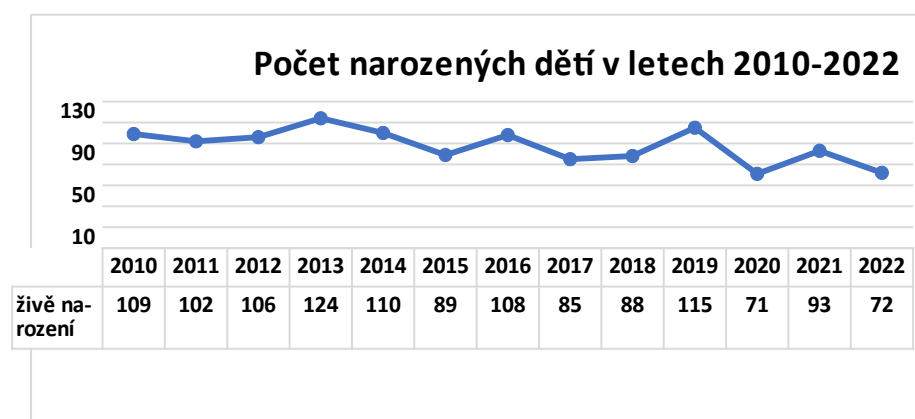
Tabulka 1: Vývoj přirozeného přírůstku/úbytku v letech 2013-2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živě narození	124	110	89	108	85	88	115	71	93	72
Zemřelí	97	77	95	81	94	116	100	116	105	86
Přirozený přírůstek	27	33	-6	27	-9	-28	15	-45	-12	-14

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 2 ukazuje rozdíl mezi počtem živě narozených dětí ve městě a celkovým počtem zemřelých osob v jednotlivých letech. I v letech předcházejících sledovanému období vykazoval přirozený přírůstek kladné hodnoty; tedy více narozených než zemřelých. Tento stabilní trend skončil v roce 2015, kdy se již narodilo o 6 dětí méně, než bylo osob, které v témže roce zemřely. V dalších letech došlo ke kladnému přirozenému přírůstku již pouze dvakrát (v letech 2016 a 2019), ostatní údaje vykazují přirozený úbytek obyvatel.

Graf 2: Vývoj počtu narozených dětí v letech 2010-2022

Zdroj: ČSÚ

U počtu živě narozených dětí sledujeme kolísavý vývoj. Z výše uvedeného grafu je však patrné, že v průběhu sledovaného období dochází postupně ke klesajícímu trendu v počtu narozených dětí. Zatímco v roce 2010 se narodilo 109 dětí, v roce 2022 už to bylo o 37 dětí méně.

Ze statistického šetření ČSÚ vyplývá, že dochází k zvýšení průměrnému věku matek při narození dítěte. Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLBD) uvádí průměrný věk matky 29,5 roku, zatímco při posledním šetření SLDB 2021 průměrný věk přesáhl 30 let (přesně 30,5 roku). Tyto údaje platí pro celý Příbramský okres.

Stárnutí populace

Stárnutí populace je demografickým a společenským trendem nejen v ČR, ale i v dalších zemích Evropské unie. Dlouhodobě roste podíl osob starších 65 let, což je nevyhnutelným důsledkem nižší míry porodnosti a vyšší naděje na dožití.

Proces demografického stárnutí představuje příležitost a výzvu, jak co nejefektivněji využít znalostí a potenciálu přibývajících počtu starších lidí. Jsou s ním však nevyhnutelně spojeny i zvýšené nároky na systém sociální ochrany, zejména pak na systém sociálního pojištění a poskytování sociálních a zdravotních služeb. Role rodiny a mezigeneračních aktivit tak stále nabývá na svém významu při realizaci politiky stárnutí v naší společnosti.

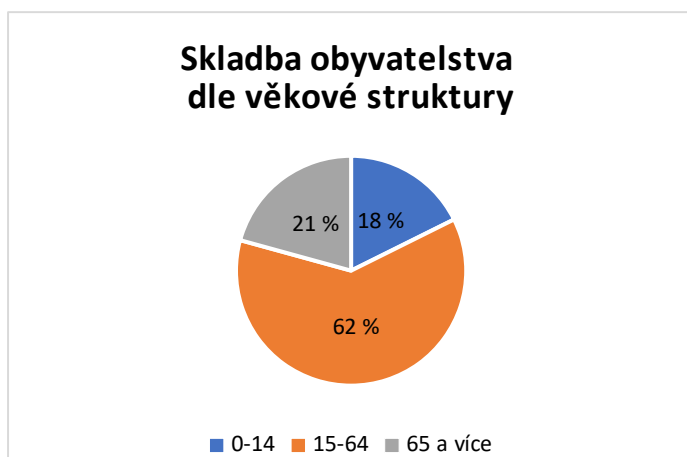
Tabulka 2: Skladba obyvatelstva dle věku a pohlaví k 31.12.2022

		Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel		8 831	4 244	4 587
v tom ve věku (let)	0-14	1 558	779	779
	15-64	5 443	2 728	2 715
	65 a více	1 830	737	1 093

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 3 uvádí skladbu obyvatelstva Dobříše z hlediska věkové struktury. Lze z ní vypočítat i index stárání – tzn. kolik osob ve věku 65 a více let připadá na 100 dětí ve věku 0–14 let. V roce 2022 připadalo na 100 dětí do 14 let 117,5 osob ve věku 65 roku a více.

Graf 3: Skladba obyvatelstva dle věkové struktury

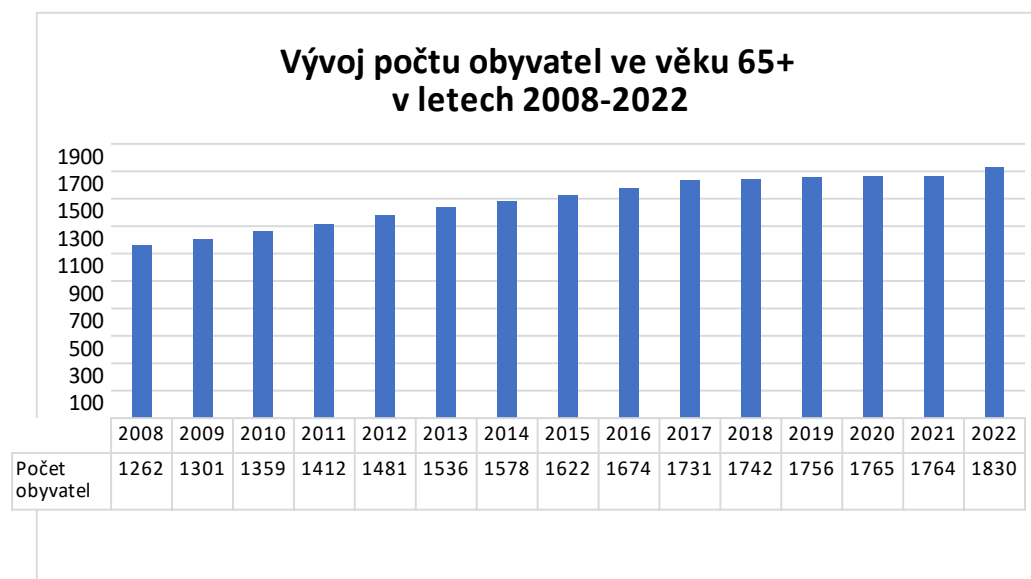

Zdroj: ČSÚ

Na Dobříši tak v současné době žije více osob ve věku 65 let a starších než je dětí do 14 let, což je jeden z ukazatelů stárnutí obyvatelstva města. Vzhledem ke klesající porodnosti (viz předchozí

odstavec) lze předpokládat, že tento trend bude pokračovat i v dalších letech. Na stárnutí obyvatel Dobříše má vliv nejen zvyšující se věk dožití, ale také odliv mladých lidí z důvodu vysokých nákladů na bydlení a celkový nedostatek bydlení pro mladé lidi.

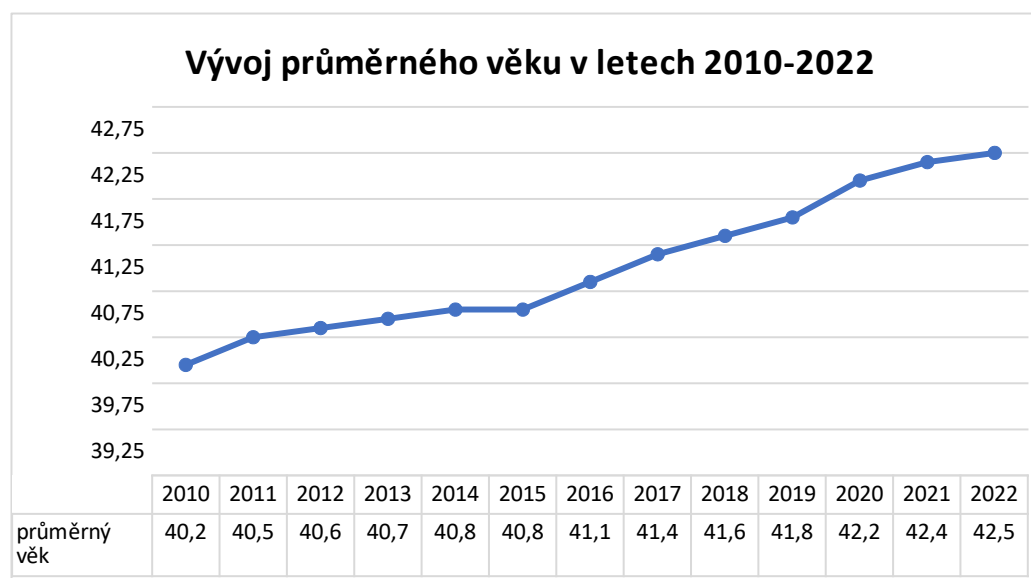
Graf 4: Vývoj počtu obyvatel ve věku 65+ v letech 2010-2022

Zdroj: ČSÚ

Pro úplnost je ještě třeba uvést konkrétní počty osob ve věku 65 let a starších, jak uvádí graf č. 4. Z něj je zřejmé, že počet osob v této věkové kategorii neustále narůstá; v roce 2022 dosáhl dosud maximální hodnoty – 1830 osob. To znamená 45% nárůst oproti začátku sledovaného období.

Graf 5: Vývoj průměrného věku v letech 2010-2022

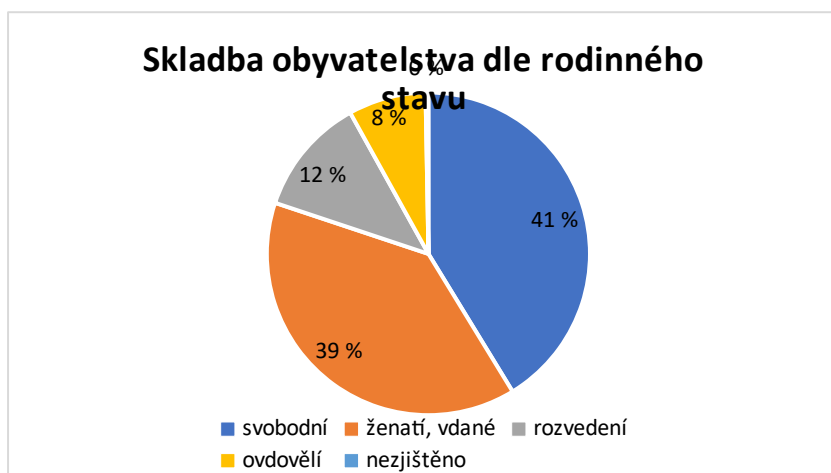
Zdroj: ČSÚ

Z grafu č. 5 je zřejmé, že se průměrný věk neustále zvyšuje a obyvatelstvo ve městě stárne. V roce 2022 činil průměrný věk ve městě Dobříš 42,5 roku. Pro porovnání; hodnota průměrného věku v celém území ORP Dobříš činí 41,7 roku a ve Středočeském kraji 41,3 roku.

Struktura rodin

Struktura českých rodin a domácností se od roku 1990 významně proměnila. Navýšil se podíl jednočlenných domácností, bezdětných párů i nesezdaných soužití. Snížil se podíl domácností se dvěma a více dětmi, a naopak vzrostl podíl rodin s jedním dítětem. Výrazně se také zvýšil podíl dětí narozených mimo manželství, což souvisí s poklesem sňatečnosti. V roce 2022 uzavřeli obyvatelé města Dobříš 35 sňatků, 18 manželství bylo rozvedeno. Z údajů ČSÚ lze konstatovat, že se počet uzavřených sňatků v průběhu uplynulé dekády výrazně nemění – pohybuje se v rozmezí od 27 sňatků (v roce 2014) do 48 sňatků (v roce 2017), rozvodovost postupně klesá (32 rozvodů v roce 2013, zatímco 13 rozvodů v roce 2021).

Graf 6: Skladba obyvatelstva dle rodinného stavu

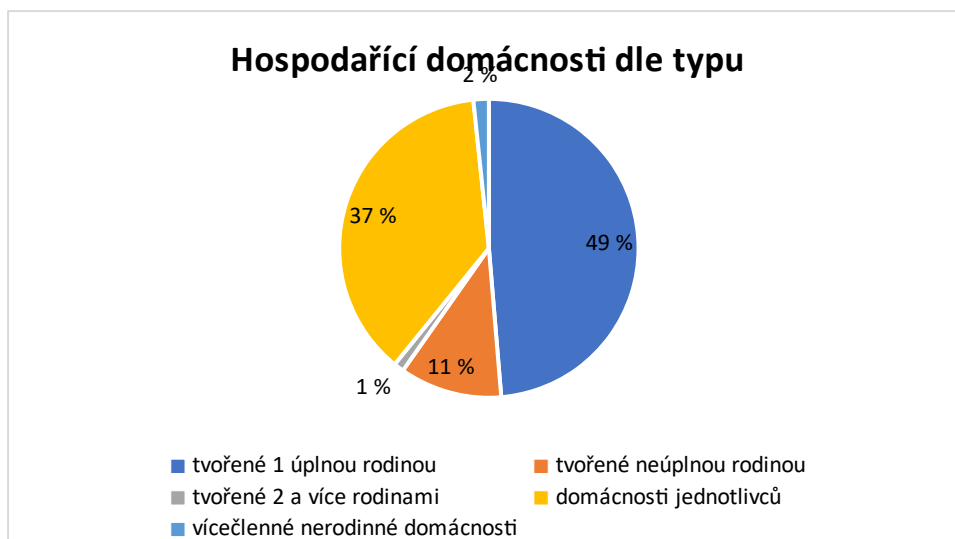

Zdroj: ČSÚ

Vzhledem k nízké sňatečnosti výše uvedený graf nevypovídá o skutečné skladbě obyvatelstva města, jelikož i mezi svobodnými (nesezdanými) páry, kterých je dle statistických údajů nejvíce (41 %) jsou zahrnuta i faktická manželství.

Lepší představu nabízí graf č. 7, který uvádí složení domácností v bytových jednotkách ve městě Dobříš. Celkem je na Dobříši evidováno 3907 hospodařících domácností, z nichž téměř polovinu tvoří domácnost tvořená jednou úplnou rodinou (tj. manželství, faktická manželství a partnerství). Druhou nejčastěji zastoupenou skupinou jsou domácnosti jednotlivců (37 %), mezi nimi jsou zastoupeny jak tzv. singles (mladí lidé žijící dlouhodobě bez partnera), tak osoby rozvedené či ovdovělé. Neúplné rodiny (osamělý otec/osamělá matka) zaujímají 11 %. V menšině jsou zastoupeny vícečlenné nerodinné domácnosti (2 %) a domácnosti tvořené 2 a více rodinami.

Graf 7: Skladba hospodařících domácností dle typu

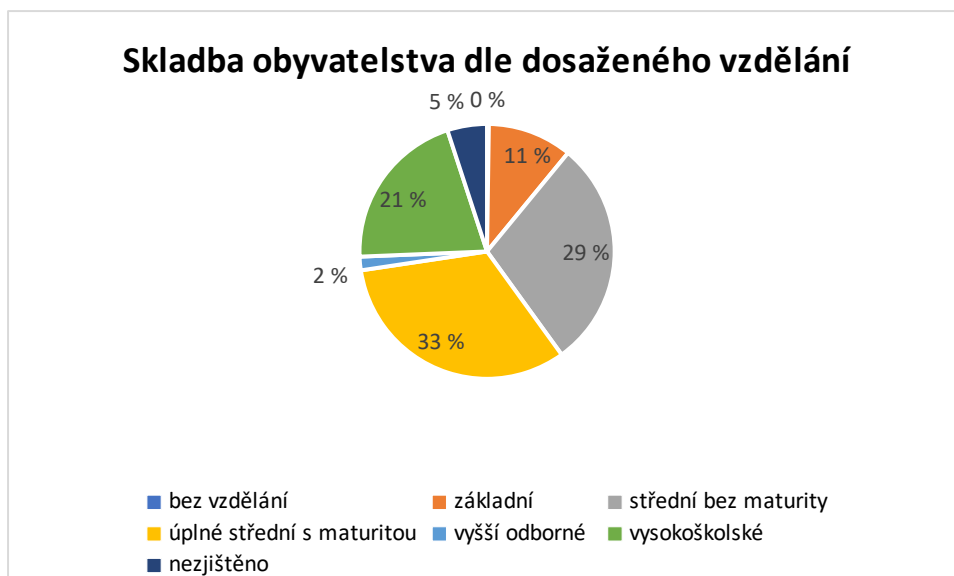
Zdroj: ČSÚ

Je potřeba také zmínit fenomén tzv. sendvičové generace, kam patří osoby středního věku, které se starají jak o své děti, tak o své stárnoucí rodiče anebo rodiče svého partnera či partnerky, a přitom sami pracují. Právě tato skupina obyvatelstva je v populaci silně zastoupena a zaslouží si také zvýšenou pozornost, které se jí v minulosti nedostávalo. Pro tyto osoby je totiž typická vysoká zátěž, kdy musí řešit co nejeфекtivnější sklobnutí péče o rodinu, své zaměstnání i partnerský život. Zvládat dlouhodobě toto zatížení je velmi náročné a obtížné a nese s sebou vysoké riziko rozvoje psychických onemocnění, zdravotních potíží nebo partnerských problémů. Nelze přesně vyjádřit početní či procentuální zastoupení těchto osob v populaci města, ale jisté je, že v souvislosti se stárnutím obyvatelstva a omezeného počtu vícegeneračního soužití, bude problematika stále aktuálnější.

Genderové nerovnosti

Více než polovina dívek v České republice dnes pokračuje po maturitě v dalším studiu a velká část z nich dokončí vysokou školu. V nejmladší generaci vysokoškolských absolventů a absolventek (ve věkovém rozmezí 25–34 let) dosahuje vysokoškolského diplomu 38 % tuzemské ženské populace, zatímco v případě stejně starých mužů jde jen o 24 %. Vyšší počet českých vysokoškolaček se ale nepromítá do finančního ohodnocení českých žen, které je v porovnání s muži nižší napříč všemi generacemi včetně té nejmladší. U vysokoškolských profesí je to způsobeno zejména tím, že ženy převažují v oborech s nižším platovým ohodnocením, v odvětví jako je školství, zdravotnictví (zdravotní sestry), sociální péče. Průměrný plat žen je tak dlouhodobě o více než pětinu nižší než u mužů, čímž se ČR řadí mezi evropské státy s největšími platovými rozdíly mezi pohlavími. Po ukončení rodičovské dovolené ženy často začínají budovat kariéru znovu od úplného začátku a bohužel i poté čelí pokračujícím obtížím se sladováním rodinného a pracovního života.

Graf 8: Skladba obyvatelstva dle dosaženého vzdělání

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 8 vyjadřuje skladbu obyvatel Dobříše starších 15 let podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Třetinu tvoří obyvatelé se středoškolským vzděláním ukončeným maturitní zkouškou, o 3 % méně je středoškoláků, kteří zakončili studium výučním listem. Dle SLDB 2021 bylo mezi dobříšskými obyvateli 1503 vysokoškolsky vzdělaných osob; z toho 53 % tvořily ženy, 47 % muži.

Avšak co se týče pracovních míst, město Dobříš je pracovištěm pro 44 % všech zaměstnaných, včetně pracujících studentů. Ostatní za práci dojíždí buď do jiné obce v Příbramském okrese (14 %) či Středočeském kraji (8 %) a 34 % vyjíždí za prací do jiného kraje, v drtivé většině do hlavního města Prahy.

V zaměstnanosti mužů a žen existují v ČR velké rozdíly. Zaměstnanost žen je významně ovlivněna mateřstvím, především pak počtem a věkem nejmladšího z dětí. Zatímco míra zaměstnanosti žen s dětmi staršími 11 let je v ČR vůbec nejvyšší v EU, míra zaměstnanosti žen s dětmi do 6 let je dlouhodobě na evropském minimu, což je zapříčiněno především nedostačující nabídkou kvalitních flexibilních úvazků a neuspokojivou nabídkou zařízení péče o děti (zejména pak o děti do 3 let). Míra zaměstnanosti není ovlivněna jen pohlavím, ale velký význam hraje i věk, kdy zejména v kategorii osob starších 55 let míra zaměstnanosti klesá.

Na Dobříši činila průměrná nezaměstnanost 4,67 % (k 31.12.2023), což je srovnatelné s rokem předcházejícím (průměrná nezaměstnanost k 31.12.2023 činila 4,63 %). Ke konci roku 2023 bylo na Dobříši registrováno 255 uchazečů o zaměstnání.

Rozdíl v hodnotách nezaměstnanosti mezi ženy a muži se pohybuje v desetinách procent ve prospěch mužů. Míra nezaměstnanosti na Dobříši je dlouhodobě lehce nad celorepublikovým průměrem (3,7 % k 31.12.2023).

Relativní a absolutní chudoba rodin s dětmi

Podle mezinárodních statistik patří ČR k zemím s nejnižší mírou ohrožení příjmovou chudobou i s nízkou mírou chudoby rodin s dětmi. Ačkoliv tyto ukazatele vyznívají pro ČR pozitivně, mnoho rodin s dětmi se ocitá v situaci, kdy jsou jejich výdělky nedostačující, a dlouhodobě tak žijí v podmínkách faktické chudoby. Ze statistik rodinných účtů je evidentní výrazný propad čistých příjmů domácností v závislosti na počtu dětí, a to nejen v porovnání s bezdětnými domácnostmi, ale také ve srovnání s domácnostmi důchodců bez ekonomicky aktivních členů a dětí. Platí, že chudobou jsou více

ohroženy domácnosti rodičů samoživitelů a samoživitelek, domácnosti s nižším dosaženým vzděláním a nízkou ekonomickou aktivitou, domácnosti se třemi a více dětmi a rovněž domácnosti, jejichž nejmladší nezaopatřené dítě je ve věku 6–17 let.

Podle statistických dat (Příjmy a životní podmínky domácností 2023) se aktuálně 13 % domácností v ČR potýká s příjmovou chudobou. Příčinou je zejména nárůst cen, ke kterému došlo v posledních dvou až třech letech. Za chudobou v Česku však stojí především nedostatek dostupného bydlení, kdy jsou nájmy příliš drahé, a také nízké příjmy.

Nárůst osob v nouzi zaznamenaly i dluhové poradny (např. Člověk v tísni), které evidují různorodější složení svých klientů, a to i z tzv. střední třídy. Zadlužování často odstartuje vyúčtování za elektřinu, neočekávaný výdaj či nemoc a tyto domácnosti poté přestávají zvládat platit nájmy a hypotéky. V nejhorších případech dochází i k nařízení exekuce.

K 31.12.2024 bylo na Dobříši evidováno 2312 exekucí u 352 osob. Podíl osob v exekuci tedy činí 3,92 %, což je o procento méně, než činí podíl osob v exekuci v rámci celého Příbramského okresu (5,06 %). V obou případech shodně platí, že na jednoho povinného připadá v průměru 6,5 nařízených exekucí.

Problému čelí i azylové domy, v nichž mohou klienti pobývat pouze po dobu jednoho roku. Poté jsou klienti (často samoživitelky či chudé rodiny s dětmi) nuceni kočovat z jednoho místa na druhé. Chudí lidé s nízkými výděly se pak stávají závislími na sociálních dávkách – pokud si o ně dokážou požádat nebo o této možnosti vědí, což není vždy pravidlem.

2.1.2 AKTÉŘI REGIONÁLNÍ RODINNÉ POLITIKY

V rodinné politice na úrovni města působí řada aktérů veřejného sektoru (státní správa a samospráva, organizace zřizované městem), občanského sektoru (nestátní neziskové organizace, církve, rodiny atd.) i soukromého sektoru (komerční firmy, soukromá školská zařízení a další), kteří mají zásadní vliv na vytváření prostředí přívětivého pro rodiny, přičemž komplexní a efektivní regionální rodinná politika vyžaduje spolupráci všech aktérů na místní i centrální úrovni.

Veřejné instituce

- Město Dobříš (Mírové náměstí 119, Dobříš)
- Městská policie Dobříš (Mírové náměstí 230, Dobříš)
- Úřad práce Dobříš (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)

Organizace zřizované městem Dobříš či s majetkovou účastí města Dobříš

- 2. mš Dobříš (Přemyslova 1034, Dobříš)
- 4. mš Dobříš (Fričova 104, Dobříš)
- 5. mš Dobříš (Jeřábová 613, Dobříš)
- Základní škola Dobříš, Komenského 35
- 2. základní škola Dobříš, Školní 1035
- Základní škola Dobříš, Lidická 384
- Základní umělecká škola Dobříš (Mírové náměstí 69, Dobříš)
- Kulturní středisko Dobříš (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Městská knihovna Dobříš (Školní 36, Dobříš)
- Pečovatelská služba města Dobříše (Dukelské náměstí 443, Dobříš)
- Středisko zdraví spol. s r.o. (Pražská 38, Dobříš)
- Jednotka sboru dobrovolných hasičů Dobříš (Plk. B. Petroviče 601, Dobříš)

Školské organizace nezřizované městem na území města Dobříš

- Česko-anglická školka a jesle Dobříš (Pražská 27, Dobříš)
- Dětská skupina Čáp-Doosan (Lidická 384, Dobříš)
- Dětská skupina Sluníčko Dobříš, s.r.o. (Nová 257, Dobříš)
- Gymnázium Karla Čapka Dobříš (Školní 1530, Dobříš)
- Lesní komunitní škola a školka JSEM LESEM – Dítě v lese, s.r.o. (K Vodárně 1496, Dobříš)
- Střední odborné učiliště, Hluboš (V Lipkách 194, Dobříš)
- ZŠ Trnka (Příbramská 398, Dobříš)

Církevní organizace na území města Dobříš

- Farní sbor Českobratrské církve evangelické v Dobříši (Husova 1556, Dobříš)
- Římsko-katolická farnost Dobříš při kostele Nejsvětější Trojice (Na Nábřeží 1650, Dobříš)
- Pastorační centrum sv. Tomáše (Na Nábřeží 1650, Dobříš)

Sportovní organizace na území města Dobříš

- Tělocvičná jednota Sokol Dobříš (Mírové náměstí 77, Dobříš)
- Aerobik studio Orel Dobříš (28. října 451, Dobříš)
- MFK Dobříš (V Lipkách 1021, Dobříš)
- HC Dobříš (Školní, Dobříš)
- Sportovní akademie Dobříš (Školní 36, Dobříš)
- TenisCentrum Dobříš (V Lipkách 1754, Dobříš)
- Gymnastika Dobříš, z.s. (Havlíčková 617, Dobříš)
- Fitforma (Školní 1974, Dobříš)
- Tělárna s.r.o. (Na Zlaté stezce 1075, Dobříš)
- Fitnesscentrum Dobříš (Pražská 1808, Dobříš)
- Kapak Czech (Na Zlaté stezce 1055, Dobříš)
- Škola Taekwon-Do (Komenského náměstí 35, Dobříš)

Organizace s kulturním zaměřením na území Dobříše

- Dobříšský divadelní spolek „Kruh“ (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Okrašlovací spolek města Dobříše (Mírové náměstí 68, Dobříš)
- Muzeum města Dobříše (Mírové náměstí 103, Dobříš)
- Zámek Dobříš (Náměstí Svobody 1, Dobříš)

Organizace se zdravotním, sociálním a společenským zaměřením na území Dobříše

- Domov seniorů Dobříš (Za Poštou 1660, Dobříš)
- Klub Terén (Jáchymovská 1869, Dobříš)
- Charita Starý Knín (Nám. Jiřího z Poděbrad 47, Nový Knín)
- Medi Help Dobříš (Na Čihadlech 829, Dobříš)
- Textilní dílna a krámkův RUKAMA NOHAMA (Pražská 271, Dobříš)
- Dobříšská chráněnka (Na Zlaté stezce 1075)
- MAS Brdy – Vltava o.p.s. (Pionýrů 892, Dobříš)
- Komunitní centrum Svět dobrých lidí (Pionýrů 892, Dobříš)
- Soukromý dětský domov SOS 92, z.ú (Nad Papežem 1597, Dobříš)

Organizace zaměřené na služby pro děti

- Rodinné centrum Dobříšek, z.s. (Na Nábřeží 1650, Dobříš)
- Skřítkov – dětský svět zábavy (Na Zlaté stezce 1056, Dobříš)
- Středisko prof. Oliče Dobříš (Zborovská 652, Dobříš)
- Skautský oddíl Zlatý list (Zborovská 652, Dobříš)
- Provas Dobříš (Plk. B. Petroviče 621)
- Veselá rodina, z.ú.

Organizace zaměřené na chov zvířat

- Farma jedné ženy (Bořivojova 518, Dobříš)
- Pesoklub Dobříš (Dubinské Kaštánky 801, Dobříš)
- Jezdecký areál Mišánek z.s. (Brodce, Dobříš)

2.2 ZMAPOVÁNÍ POTŘEB

2.2.1 INSTITUCIONÁLNÍ, PERSONÁLNÍ A KONCEPČNÍ ZABEZPEČENÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY

V první řadě je zapotřebí věnovat dostatečnou pozornost institucionálnímu, personálnímu i koncepčnímu zajištění rodinné politiky na úrovni samosprávy, bez něhož není možné prosazovat opatření rodinné politiky. V případě, kdy v jednotlivých obcích chybí koncepční ukotvení rodinné politiky nebo útvar či pracovní pozice zaměřená na řešení rodinné politiky, nelze prorodinná opatření efektivně realizovat.

Existence platné a pravidelně aktualizované (a vyhodnocované) koncepce je důležitá pro zajištění pravidelného hodnocení jednotlivých prorodinných opatření města, a to z hlediska toho, která opatření se podařilo a nepodařilo naplnit, do jaké míry zavedená opatření splnila svůj účel, do jaké míry se plní cíle rodinné politiky a eventuální zavedení nových opatření, která budou reagovat na aktuální potřeby rodin. V rámci výše uvedených oblastí je třeba si vyjasnit následující otázky:

- Existuje na městském úřadě útvar, oddělení nebo jiná funkce, která se zabývá realizací rodinné politiky? Má případně tato funkce či oddělení dostatečnou časovou i personální kapacitu pro řešení rodinné politiky?
- Vytváří město nějaké stěžejní dokumenty k rodinné politice?
- Z jakých zdrojů čerpá město informace pro koncepcie, pro tvorbu opatření a vyhodnocení potřeb rodin?
- Se kterými aktéry a jakým způsobem spolupracuje obec při vytváření opatření?

Rodinná politika a její opatření musí vycházet z impulzů rodin a jejich sdružení či odborných institucí. Jejich diskuze a prosazení jsou však nemyslitelné bez institucionálního zabezpečení na úrovni samosprávy.

Je zásadní, aby na politické úrovni města fungoval orgán, který se bude rodinnou politikou zabývat a který bude stanovovat její cíle. V tomto smyslu je možné zřízení výborů nebo komise pro rodinu v rámci zastupitelstva obce. Právní zakotvení existence a činnosti výborů územních samosprávných celků se nachází v § 117–122 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“). Problematika činnosti výborů a komisí náleží do samostatné působnosti a jako taková je prioritně vnitřní záležitostí obce, do níž nemohou státní orgány zasahovat.

Pracovníci a pracovnice, kteří se rodinné politice v obci věnují, by měli nejen vytvářet stěžejní dokumenty k rodinné politice, jako jsou strategie či koncepce, ale také pravidelně vyhodnocovat realizaci prorodinných opatření v kraji či obci a na základě vyhodnocení pak připravovat akční plány a koordinovat jejich realizaci. Současně by se tyto pracovníci a pracovnice měli inspirovat příklady nejlepší praxe v jiných územních samosprávách, ať už přímou návštěvou či zkušenostmi zprostředkovanými na akcích, jako jsou konference, semináře, kulaté stoly, workshopy a podobně. Tým, který se věnuje/bude věnovat rodinné politice v obci, by také měl mít přehled o možných finančních zdrojích.

Úkolem výboru/komise je především plnění úkolů související s problematikou rodinné politiky, jimiž je pověřilo zastupitelstvo:

- 1) vyhodnocení potřeb rodin: na základě znalosti konkrétních situací by se jednalo především o oblasti dostupnosti bydlení a služeb pro rodiny,
- 2) předkládání návrhů na řešení bytové politiky pro rodiny s dětmi a pro seniory: startovací byty, podporované bydlení, sociální bydlení, nájemní a družstevní bydlení, ekologické a úsporné bydlení a další,
- 3) předkládání návrhů na zajištění a zkvalitnění služeb pro rodiny: zařízení péče pro děti předškolního věku, družiny, kluby, denní centra, pečovatelské a asistenční služby, zdravotní služby a další,
- 4) projednávání možností o vytváření nových pracovních příležitostí, včetně nabídek rekvalifikace a flexibilních forem zaměstnání,
- 5) předkládání návrhů týkajících se podpory pečujícím osobám,
- 6) návrhy či připomínky k záměrům na poskytování dotací na aktivity související s rodinnou politikou,
- 7) plnění dalších úkolů v oblasti rodinné politiky, kterými jej pověřil zastupitelstvo,
- 8) předkládání návrhů k podpoře výchovy ve školách k mateřství, otcovství a k zdravým partnerským vztahům a zodpovědnému rodičovství,
- 9) propojování a podpora vzájemné komunikace všech subjektů v oblasti rodinné politiky

V rámci města Dobříše není zřízen zastřešující výbor zastupitelstva pro rodinu, problematika jednotlivých oblastí rodinné politiky je řešena v rámci komisí rady města Dobříše:

- Dotační komise
- Ekologická komise
- Komise pro prevenci kriminality
- Komise pro projekt Dobříš – Zdravé město a Místní agenda 21, kulturu, turismus a volný čas
- Komise pro stavební a územní rozvoj
- Sociální a zdravotní komise
- Sportovní komise
- Školská komise

2.2.2 ZÁKLADNÍ OBLASTI RODINNÉ POLITIKY OBLASTI RODINNÉ POLITIKY

Pro lepší přehlednost je oblast rodinné politiky rozčleněna na jednotlivé oblasti:

- Oblast služeb pro rodiny
- Oblast podpory trhu práce a sladování rodinného a pracovního života

- Oblast prostoru přátelského rodinám
- Oblast komunikace a spolupráce

OBLAST SLUŽEB PRO RODINY

Tato oblast zahrnuje širokou škálu různých služeb pro děti předškolního i školního věku, služby pro osoby se sníženou soběstačností, poradenské aktivity pro rodiny s dětmi a pro rodiny se specifickými potřebami, služby péče o členy rodiny, kteří jsou závislí na pomoci druhé osoby, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, preventivní programy, programy zaměřené na podporu aktivního otcovství a mezigenerační spolupráci. Finanční podpora ze strany města a podpory neziskových organizací prarodinných aktivit je naprosto klíčová.

Jelikož je tato oblast velmi široká, pro lepší přehlednost je rozdělena do několika kategorií:

Služby péče o děti předškolního věku

Rozvoj služeb péče o děti předškolního věku je zásadní v kontextu podpory sladování rodinného a pracovního života. V případě města Dobříše a jejích obyvatel často nastává problém skloubit provozní dobu školek se zaměstnáním, za nímž rodiče dojíždí ven z města (celkem dojíždí za prací 56 % obyvatel Dobříše). Na cestě do/ze zaměstnání tráví mnoho času na úkor svých rodin; mají potíže stihnout vyzvednout děti ze školky před zavírací dobou a účastnit se volnočasových kroužků pro menší děti, jelikož ty začínají často v brzkých odpoledních hodinách. Zejména matky malých dětí se tak dostávají do situace, kdy se musí rozhodnout, zda dají přednost práci či péči o rodinu. Jak potvrdily výsledky dotazníkového šetření, flexibilních pracovních úvazků a kvalifikovaných pracovních míst vůbec je ve městě nedostatek. Možnost pracovních příležitostí, kdy jsou osoby pečující o děti podporovány, je až ve velkých městech (Příbram, Praha). Kvůli časové náročnosti cestování, výdajům za dopravu a ohodnocení zkrácených úvazků, nejsou však tyto příležitosti pro místní příliš atraktivní. Některý z pečujících rodičů si pak raději prodlužuje dobu pobírání rodičovského příspěvku a přivýdělek řeší formou brigády.

Město Dobříš usiluje o zajištění dostatečné kapacity služeb péče o děti starší 3 let (tj. mateřské školy), v současné době nabízí celkovou kapacitu 422 míst ve třech mateřských školách. Avšak i přes tuto snahu jsou dobříšské mateřské školy v současné době plné. Potřebu řešit kapacitu zařízení pro děti předškolního věku navíc urychluje zkrácení doby rodičovské dovolené na max. 3 roky (platí pro děti narozené od 1.1.2024). Zároveň je snahou města zabezpečit služby dostupné i pro nízkopříjmové rodiny.

Přehled zařízení pečujících o děti předškolního věku:

- 2. mš Dobříš (Přemyslova 1034, Dobříš)
- 4. mš Dobříš (Fričova 104, Dobříš)
- 5. mš Dobříš (Jeřábová 613, Dobříš)
- Česko-anglická školka a jesle Dobříš (Pražská 27, Dobříš)
- Dětská skupina Čáp-Doosan (Lidická 384, Dobříš)
- Dětská skupina Sluníčko Dobříš, s.r.o. (Nová 257, Dobříš)
- Lesní komunitní škola a školka JSEM LESEM – Dítě v lese, s.r.o. (K Vodárně 1496, Dobříš)

Co se týká nabídky volnočasových aktivit pro nejmenší děti, disponuje město Dobříš širokým spektrem zájmových kroužků. Poskytují je zejména Rodinné centrum Dobříšek, Městská knihovna Dobříš, dětská herna Skřítkov, Aerobik studio Orel Dobříš, Tělocvičná jednota Sokol, Komunitní centrum Svět dobrých lidí a další.

Služby péče o děti školního věku

V kontextu sladčování rodinného a osobního života je důležité řešit i otázku péče o děti, které již navštěvují základní školy.

Úplné základní vzdělání poskytují žákům dvě základní školy o celkové rejstříkové kapacitě 1595 míst, která je v současné době téměř naplněna. Školy navštěvují jak děti z Dobříše, tak z okolních obcí. Dobříš je zřizovatelem i školy určené pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání základní škola a základní škola speciální. Žáci jsou do ní zařazováni na doporučení školských poradenských zařízení a se souhlasem jejich zákonných zástupců. Rejstříková kapacita této školy je 100 míst; v současnosti je její kapacita využita z necelých 70 %.

Základní školy působící na Dobříši:

- Základní škola Dobříš, Komenského 35
- 2. základní škola Dobříš, Školní 1035
- Základní škola Dobříš, Lidická 384
- ZŠ Trnka (Příbramská 398, Dobříš)
- Lesní komunitní škola a školka JSEM LESEM – Dítě v lese, s.r.o. (K Vodárně 1496, Dobříš)

Dostupnost základních škol je velkým problémem posledních let; jak uvádí dotazníkové šetření – i kdyby rodiče chtěli vybírat pro své děti školu dle svých priorit, nemají možnost a jsou rádi, že se jim dítě na dobříšskou školu vůbec podaří umístit.

Přestože existují alternativy ke státnímu školství, i soukromá ZŠ Trnka má v současnosti kapacity plně. Z dotazníků vyplynul nemalý zájem o zřízení dalších možností vzdělávání (Scio škola, škola s Montessori prvky apod.).

Pro děti mladšího školního věku (především děti navštěvující 1. stupeň ZŠ) je zásadní dostupnost a vhodně nastavená provozní doba školních družin a dalších možností volnočasových aktivit. Ty nabízejí stejné instituce jako jsou uvedeny v předchozí kapitole a přibývají k nim zejména sportovní organizace a Základní umělecká škola Dobříš.

Pro děti staršího školního věku (tzn. především pro děti navštěvující 2. stupeň základní školy) je velmi vhodné zajistit dostatek prostoru (fyzického i sociálního), v němž se mohou neorganizovaně potkávat. Žáci staršího školního věku často ztrácí zájem o organizované aktivity svázané formálními pravidly, a naopak vyhledávají prostor, ve kterém se mohou věnovat aktivitám spolu se svými vrstevníky. Je však vhodné, aby byla zároveň přítomna dospělá osoba schopná poradit s běžnými starostmi a problémy této věkové skupiny. Taková služba má výrazný preventivní charakter a schopnost působit jako „útočiště“ v případě osamění dítěte či potřeby dítěte řešit svůj problém s někým jiným než s rodičem či učitelem.

Podobnou službu nabízí nízkoprahové centrum Terén, jeho služby jsou však primárně zaměřeny na mládež se specifickými potřebami a nemá kapacitu pojmout všechny děti staršího školního věku ani naplnit jejich očekávání a poptávku.

Zatímco program prvostupňových dětí pokrývá z velké části pobyt ve školní družině a návštěva organizovaných kroužků, možnosti pro starší děti a mládež jsou omezené. Velkou službu v tomto ohledu vykonává Městská knihovna Dobříš, kam směřují děti po skončení vyučování, ale její kapacity jsou omezené a přestávají vyhovovat počtu příchozích (za odpoledne se v prostorách knihovny vystřídá i 150 dětí).

Nedostatek možností prostor pro trávení volného času vede k tomu, že se v době po skončení vyučování koncentrují skupinky starších dětí a mládeže v centru města, což může vést i k rizikovému chování. Jedná se jak o žáky z okolních obcí, kteří čekají na autobusový spoj domů, ale také děti přímo z Dobříše, které mají po vyučování dostatek volného času.

Služby péče o osoby se sníženou soběstačností

Služby péče o osoby se sníženou soběstačností zahrnují pobytové sociální služby (např. domovy pro seniory, domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy se zvláštním režimem, azylové domy a chráněné bydlení), ale také terénní a ambulantní sociální služby, které mohou významným způsobem pomoci rodinám, které zajišťují péči o člena rodiny v domácím prostředí.

Služby pro osoby se sníženou soběstačností na Dobříši zajišťují:

- Domov seniorů Dobříš (Za Poštou 1660, Dobříš)
- Klub Terén (Jáchymovská 1869, Dobříš)
- Charita Starý Knín (Nám. Jiřího z Poděbrad 47, Nový Knín)
- Medi Help Dobříš (Na Čihadlech 829, Dobříš)
- Textilní dílna a krámků RUKAMA NOHAMA (Pražská 271, Dobříš)
- Dobříšská chráněnka (Na Zlaté stezce 1075)
- Komunitní centrum Svět dobrých lidí (Pionýrů 892, Dobříš)
- Soukromý dětský domov SOS 92, z.ú (Nad Papežem 1597, Dobříš)

V červenci roku 2023 zavedlo město Dobříš službu Senior taxi, která slouží obyvatelům města Dobříše starších 65 let a držitelům průkazu ZTP a ZTP/P. Tito občané ji mohou využít každý všední den v době od 6 do 18 hodin. Za jízdné 30 Kč/jízda mohou využít svezení na území Dobříše do zdravotnických zařízení, veřejných institucí, na nákup či si obstarat jiné osobní služby.

Další služby a aktivity pro rodiny s dětmi a rodiny se specifickými potřebami

Oblast služeb pro rodiny je velmi široká a vedle služeb péče o děti a členy rodiny se sníženou soběstačností zahrnuje i řadu dalších služeb a aktivit, jejichž charakter může být preventivní, podpůrný, vzdělávací, socializační apod. Jedná se o různé poradenské aktivity (psychologické a právní poradenství) a aktivity zaměřené na podporu vztahů v rodině mezi generacemi.

Centrum pro komunitní práci Střední Čechy podporuje na území Dobříše tzv. homesharing, neboli sdílenou péči. Jedná se o moderní způsob podpory rodin dětí a mladých dospělých s mentálním postižením. Hostitelská rodina či jednotlivec si pravidelně bere pečovaného na předem domluvený čas, užijí si společné chvíle, zatímco pečující rodina má možnost nabrat nové síly.

OBLAST PODPORY TRHU PRÁCE A SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA

V oblasti podpory trhu práce, která je úzce propojena s oblastí slaďování rodinného a pracovního života, je nutné zmínit škálu opatření, která jsou zaměřena na rodinu, zaměstnavatele, obce apod., tedy na jednotlivé subjekty sociální politiky, za účelem podpory jednotlivých aspektů v rámci rodinné politiky. Z pohledu zaměstnání zahrnuje problematika slaďování vytváření takových pracovních podmínek, které neznevýhodňují zaměstnance a zaměstnankyně s rodinnými závazky. Může se jednat o flexibilní formy využívání pracovní doby, budování firemních školek, vstřícný postoj zaměstnavatelů k vážným rodinným problémům zaměstnance, v ideálním případě o celkové uzpůsobení chodu a kultury organizací tak, aby i na pracovně exponovanějších a lépe placených postech mohli více působit lidé, kteří mají rodinné závazky, a to bez ohledu na to, zda se jedná o muže, nebo o ženu.

Opatření zaměřená na podporu trhu práce a na sladování rodinného a pracovního života lze také rozdělit na opatření, která jsou:

- cílená přímo na rodiče (např. poradenství pro rodiče, kvalifikační a rekvalifikační kurzy),
- cílená na další pečující osoby (např. poradenství, odlehčovací služby),
- cílená na zaměstnavatele (jejich podpora při vytváření prostředí přátelského rodinám na pracovišti vč. tematiky podpory flexibilních forem práce, vytváření pracovních příležitostí apod.),
- nabízena přímo zaměstnankyním a zaměstnancům územních samosprávných celků ze strany města

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, nabídka pracovních míst ve městě Dobříš není dostatečná a dojíždění za prací působí problémy zejména těm, kteří mají rodinné závazky. Město může přispět ke zvýšení zaměstnanosti tím, že bude podporovat vznik a fungování zejména drobných a středních podniků, a to primárně těch, jež zaměstnávají cílové skupiny, které obec definuje jako ohrožené. Využít k tomu lze nástroje jako: místní vyhlášky (regulace skladby výrobních odvětví a služeb v různých částech města, účelové pobídky (podmíněné slevy na nájmu, podmíněné dotace pro začínající podnikatele, zvýhodněné nabídky prostor pro start-upy), půjčky, záruky a úvěry, úlevy na daních a poplatcích vybíraných městem (za užívání veřejného prostranství, z ubytovací kapacity, za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných částí města apod.), zjednodušení administrativy (odstranění co nejvíce byrokratických překážek transparentním hodnocením žádostí), účelové dotace.

Zároveň může město obsazovat volná pracovní místa osobami ze znevýhodněných skupin. Jedná se o poměrně častou praxi především u pozic na dobu určitou, např. zástupu za mateřskou či rodičovskou dovolenou. Územní samosprávné celky mohou ovlivňovat zaměstnanost. Předpisy, které ovlivňují aktivní politiku zaměstnanosti, k tomu vytvářejí legislativní předpoklady. Zejména vyhláška Ministerstva práce a sociálních věcí č. 35/1997 Sb. stanovuje podrobnosti zřizování společensky účelných pracovních míst a vytváření veřejně prospěšných prací.

V této kapitole je důležité se zamyslet i nad tím, jakým způsobem lze ovlivnit rodinnou politiku v součinnosti se zaměstnavateli, kteří v regionu/městě působí. Je možné zaměstnavatele podporovat při zavádění flexibilních forem práce či zakládání zařízení pro vzdělávání, péči a výchovu předškolních dětí (např. dětské skupiny či mikrojesle)?

Přitom je třeba respektovat skutečnost, že z pohledu většiny majitelů firem je smyslem podnikání dosažení zisku, a proto budou zavádět pouze taková opatření, která nepovedou ke snížení konkurenceschopnosti a výkonnosti jejich firem. Město může motivovat zaměstnavatele k zohledňování zájmů zaměstnanců/zaměstnankyň jako rodičů. Důvodem je ocenění pozitivního vlivu rodinného života na výkon zaměstnance a zaměstnankyně.

OBLAST PROSTORU PŘÁTELSKÉHO RODINÁM

U oblasti prostoru přátelského rodinám je potřeba zaměřit se na jednotlivé oblasti, které pomáhají zkvalitňovat podmínky ve městě tak, aby fungování rodiny podpořily.

Jedná se především o:

- oblast bezbariérovosti budov a chodníků,
- oblast bezpečnosti pohybu po veřejných komunikacích,

- oblast prostoru pro trávení volného času včetně poskytovatelů volnočasových aktivit.

Bezbariérovost budov a chodníků

Oblast bezbariérovosti v současné době není v rámci Středočeského kraje koncepčně řešena – tzn. není vypracována žádná koncepce, akční plán či metodika, což je jedna ze zásadních podmínek pro realizaci prorodinných opatření a podporu oblasti prostoru přátelského rodinám.

Na základě vlastního mapování může město ve spolupráci s dalšími subjekty vytvořit přehled objektů, které jsou plně či částečně bezbariérově přístupné i objekty, které jsou naopak obtížně přístupné či nepřístupné. Takovou „mapu přístupnosti“ může poskytnout občanům na svých webových stránkách či jiných materiálech. Na základě analyzování dostupných dat lze definovat konkrétní potřebná opatření pro odstraňování bariér ve městě. Do analýzy je třeba zahrnout i veřejnou dopravu (tj. frekvenci bezbariérových spojů) a v případě potřeby tuto problematiku řešit se zřizovatelem. Dalším bodem je zjištění stavu bezbariérových přístupů na úřady, městská zařízení, na chodníky apod.

Bezpečnost pohybu po veřejných komunikacích

Oblast bezpečnosti pohybu po veřejných komunikacích je spojena zejména s přechody pro chodce, které by měly být dostatečně označené. Pokud se nachází v blízkosti škol či institucí určených pro seniory, je vhodné doplnit je dozorem. Mezi další bezpečnostní prvky patří i příčné prahy a výstražné systémy. Tato problematika je poměrně detailně řešena ve výstupech dotazníkového šetření.

Respondenti kladně hodnotí ranní dozory příslušníků Městské policie Dobříš u přechodů směrem ke školám, a zároveň upozorňují na rušný provoz na Mírovém náměstí při výstupu dětí z autobusů před začátkem školního vyučování. Konkrétní návrhy na zlepšení bezpečnosti od obyvatel Dobříše jsou uvedeny v kapitole č. 3.

Prostor pro trávení volného času

Vedle institucí a organizací realizujících volnočasové aktivity je vhodné, aby měly (nejen) rodiny k dispozici volně přístupné prostory, v nichž by mohly trávit volný čas dle svého vlastního zájmu a možností. Jedná se zejména o parky, dětská hřiště, sportovní stadiony apod. Pro harmonický rozvoj společnosti a podporu zdravých vztahů je také velmi vhodné umožnit různým generacím potkávat se ve sdíleném prostoru a trávit v něm zvláště či společně volný čas.

Město Dobříš má výhodnou přírodní polohu, kdy je obydlená část jižního cípu města obklopena zelenými plochami, které jsou vzhledem ke svému terénu ideálním místem pro turistiku a cyklistiku všech věkových kategorií. Velmi oblíbené jsou turistické stezky vedoucí na vrcholy Hřebenů nebo do oblasti Pokocábí a středního Povltaví. Nejbližším veřejně přístupným přírodním prostorem pro vycházky je Anglický park zámku Dobříš otevřený v letní sezóně do 21 hodin, během zimy do 17 hodin.

Nedostatkem jsou však volně přístupná sportoviště, která by bylo možné využívat bez nutnosti členství v některém z klubů či organizací.

Nabídka organizovaných volnočasových aktivit pro děti je pestrá, na území města působí široké spektrum organizací a spolků, které se na pořádání pravidelných i jednorázových akcí pro děti zaměřují. Týkají se aktivit sportovních, uměleckých, skauting, hasičský sport a další. Nechybí ani tradiční akce spojené s oslavami během celého roku jako jsou karnevaly, masopust, halloween, příchod sv. Mikuláše apod. Jejich pořadateli jsou město Dobříš, jednotlivé spolky nebo organizace Veselá rodina.

Aktivity zaměřené na seniorskou kategorii jsou omezené. Pořádá je zejména Městská knihovna Dobříš (trénování paměti, angličtina, Univerzita třetího věku, programy v Domě s pečovatelskou službou atd.), RC Dobříšek (počítačové kurzy) či Okrašlovací spolek města Dobříš (Čaje o páté).

OBLAST KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

V oblasti komunikace je nutné počítat s pravidelným kontaktem města s rodinami. Výhodou pravidelného kontaktu může být možnost zjišťování a sledování vývoje situace a potřeb rodin, dále do této oblasti patří efektivnější propagace aktivit státu v rámci rodinné politiky a v neposlední řadě je nutné zmínit důležitost zapojení rodin do komunitního plánování. Zapojení občanské účasti rodin je nezbytné zejména při řešení sociálních situací. Komunikace s rodinami může probíhat různými způsoby. Město Dobříš využívá princip otevřenosti úřadu prostřednictvím místního zpravodaje v tištěné i on-line podobě (Dobříšské listy), důležité informace jsou zveřejňovány na webových stránkách úřadu, na sociálních sítích (Facebook, Instagram, Youtube kanál) a rozesílány občanům prostřednictvím služby Mobilní rozhlas.

Některé aktivity jsou zaměřeny jednostranně směrem k občanům, u jiných se však nabízí komunikace vzájemná, která má výhodu vzájemné interakce. Mezi ně patří zejména pořádání prorodinných akcí ve městě (např. Májové slavnosti, Setkání se sv. Mikulášem, Zažij město jinak, Tvoříme Dobříš, sportovní akce atd.).

Důležitá je také spolupráce s jinými samosprávnými celky zaměřená především na výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe.

3. DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ MEZI OBYVATELI

3.1 VÝSTUPY Z DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

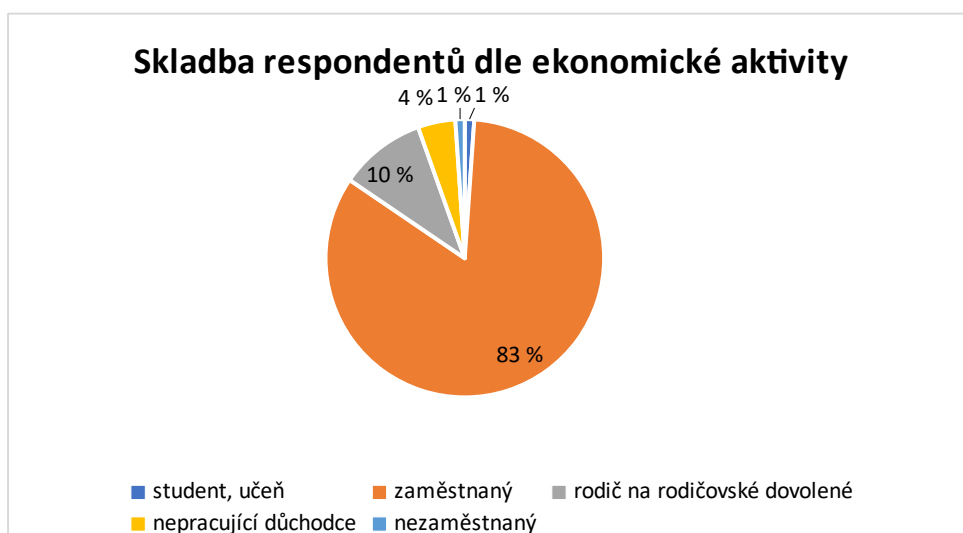
V první polovině ledna 2024 byly mezi obyvatele města Dobříše distribuovány dotazníky, v nichž se mohli vyjadřovat k jednotlivým oblastem rodinné politiky. Cílem bylo zjistit postoje občanů k rodinnému soužití ve městě, zhodnocení současného stavu, definování silných a slabých stránek a sběr podnětů pro tvorbu konkrétních návrhových opatření.

Úvodem je třeba zdůraznit, že dotazníky byly k dispozici v on-line podobě a do svých e-mailových schránek je dostali zákonní zástupci žáků dobříšských škol či účastníci věrnostního programu „Přátelé knihovny“. Z toho vyplývá, že ne všichni dotazovaní jsou trvalými občany města Dobříš. Nicméně mají k městu vztah již tím, že využívají zdejší infrastrukturu, jezdí do zaměstnání, využívají zdejší školy a další městská zařízení.

Identifikace respondentů

Celkem bylo vyplněno 368 dotazníků; z toho 247 respondentů uvedlo jako místo bydliště město Dobříš, 121 jinou obec v rámci ORP Dobříš. Zjednodušeně lze tedy vyjádřit, že občané Dobříše tvoří dvě třetiny respondentů, obyvatelé okolních obcí jednu třetinu.

Graf 9: Skladba respondentů dle ekonomické aktivity

Zdroj: dotazníkové šetření

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že převážnou většinu respondentů (84 %) tvoří pracující – tedy zaměstnanci, zaměstnavatelé, OSVČ, pracující studenti a pracující senioři. 10 % dotazníků vyplnili rodiče v současné době na rodičovské dovolené a 4,5 % pak nepracující důchodci.

Pro lepší pochopení motivace respondentů byla součástí dotazníkového šetření i otázka na počet členů domácnosti a věku vyživovaných dětí. Jak již napověděla úvodní otázka, většina dotazovaných se nachází v produktivním věku a není tedy velkým překvapením, že jsou zároveň rodiči a jejich domácnosti jsou vícečetné. Zatímco jednočlenné domácnosti vede pouze 8 % dotazovaných, dalších 92 % dotazovaných sdílí domácnost s dalšími členy. Nejčtenější je model čtyřčlenné rodiny se dvěma dětmi (53 %). Neobvyklé však nejsou ani větší domácnosti s 3 a více dětmi, které tvoří 18 % všech dotazovaných. Mezi nimi nejsou výjimkou ani domácnosti se 4, 5 či 6 dětmi a vícegenerační domácnosti; domácnosti o 5 a více členech tvoří celkem 20 % všech respondentů. Přesnou identifikaci skladby rodin mírně ovlivňuje střídavá péče, kdy se v průběhu měsíce počet členů jednotlivých domácností mění. Nicméně v rámci vzorku je tato odchylka od skutečného stavu minimální.

Z výše uvedeného lze vyvodit, že většinu dotazovaných lze řadit k tzv. sendvičové generaci; tedy generaci osob v produktivním věku, které se současně starají o své nesamostatné děti, ale zároveň již pomáhají svým rodičům v seniorském věku. Tato skupina obyvatel má značné zkušenosti se systémem školství, prorodinnými aktivitami pro děti a celé rodiny a začínají se jich dotýkat i aktivity zaměřené na péči a služby pro seniory.

Využívání služeb pro děti

Samotné dotazníkové šetření se nejprve zaměřilo na využívání služeb pro děti. Vzhledem k tomu, že dotazníky byly distribuovány dobříšskými školami zákonným zástupcům jejich žáků, většina dotazovaných má zkušenosti s různými typy školských zařízení a je tedy plně kompetentní k zodpovídání této otázky.

Co se však týče **nejmladší věkové kategorie – tedy děti do 3 let**, dotazníky vyplňovala jen malá část respondentů. Jak již bylo uvedeno, mezi dotazovanými je pouze 10 % rodičů na rodičovské dovolené, u nichž lze předpokládat zájem o nabídku služeb pro nejmenší. Přesto se i někteří rodiče starších dětí podělili o své zkušenosti z uplynulých let. Nejčastěji dotazovaní zmiňují, že navštěvují sportovní kroužky v Orlovně a Sokolovně, programy pro nejmenší v RC Dobříšek, hudební program Yamaha, program pro nejmenší Knihomrně v Městské knihovně Dobříš, soukromé školky a dětské herny a koutky (Puntík, Skřítkov). Často využívají dětská hřiště na území města a oblíbený pro vycházky je Anglický park zámku Dobříš. Několikrát je zmiňováno plavání batolat, za kterým je však nutné dojíždět do Příbrami a Mníšku pod Brdy.

Objevují se i poznámky o tom, že se staršími dětmi rodiče kroužky navštěvovali, v současné době si to však nemohou dovolat z finančních důvodů. Z toho vyplývá, že ne všichni vědí o možnostech bezplatných aktivit, které pořádá např. Komunitní centrum Svět dobrých lidí či Městská knihovna Dobříš a je zde prostor pro efektivnější propagaci.

Odpovědi na otázku týkající se **dětí předškolního věku** byly různorodější. Maximálně jsou využívány kapacity školek, a to jak státních, tak těch soukromých včetně dětských skupin (např. DS Čáp). Volnočasové aktivity jsou v této kategorii velmi vyhledávány, neboť si děti zkouší různé dovednosti, a většina rodičů předškolních dětí tak uvádí vícero navštěvovaných kroužků.

Nejvíce jsou zmiňovány sportovní aktivity pořádané v Sokolovně, Orlovně, Sportovní akademii Dobříš, MFK či TenisCentrem Dobříš. Výjimkou nejsou ani návštěvy bojových sportů jako je taekwondo či sebeobrana Krav Maga. U dívek převažují taneční kroužky, gymnastika, lekce jógy a skautské schůzky. Do dotazníků se jistě promítlo i zimní období, kdy šetření probíhalo, neboť se často objevuje jako volnočasová aktivita bruslení na Zimním stadionu Dobříš. Z nespportovních aktivit je nejčtenější návštěva lekcí v Základní umělecké škole Dobříš, akce v knihovně, kulturním domě a Pastoračním centru sv. Tomáše nebo dílničky v Komunitním centru Svět dobrých lidí. Předškolní děti nadále využívají venkovní dětská hřiště, ale také hřiště pumtrackové.

Služby péče od **dětí školního věku** se týkají většiny respondentů, a proto také jejich odpovědi zahrnují kompletní škálu volnočasových aktivit, které se ve městě Dobříš nabízí. V první řadě jsou uváděny školní družiny a kluby, pokud jimi škola disponuje. Děti navštěvující 1. stupeň často navštěvují i kroužky pořádané v rámci školy. Z volnočasových aktivit pořádaných mimo školu dotazovaní v naprosté většině zmiňují některý z oborů v ZUŠ Dobříš, ale zároveň upozorňují na nedostatečnou kapacitu kurzů, které nejsou schopny pojmout všechny zájemce z řad dětí o hudební, výtvarné a dramatické obory. Školní děti a mládež ve velké míře navštěvují sportovní kurzy, z nichž jsou nejčastěji uváděny: aerobik, fotbal, florbal, tenis, atletika, plavání, orientační běh, lezectví, hokej a bojové sporty. U starších dětí se ale objevuje i zájem o šachy, náboženství, jazykové kurzy,

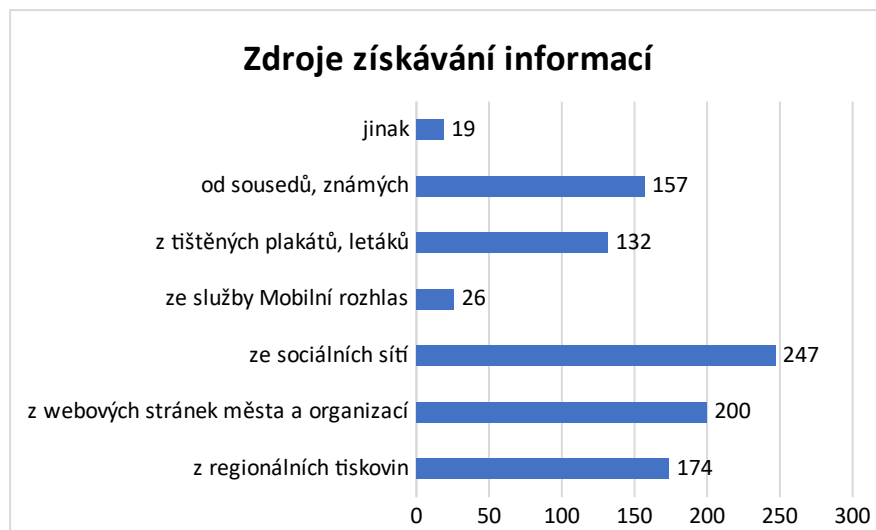
modelářství nebo jezdeckví. I v této kategorii je mezi respondenty mnoho rodičů dětí, které navštěvují skautské oddíly. Z dalších aktivit jsou vyhledávány pravidelné i jednorázové programy v knihovně, komunitním centru nebo RC Dobříšek (nejvíce je zmiňován kurs komiksového kreslení). V kategorii školních dětí je již patrná potřeba příměstských táborů v době letních prázdnin. Zatímco předškolní děti mají možnost strávit část této doby ve školkách, pro rodiče školních dětí je mnohdy problém zajistit hlídání či smysluplný program na celé dva měsíce. Svou roli sehrává pochopitelně i pozdější odchod do starobního důchodu, kdy prarodiče nemohou být k dispozici svým vnoučatům, protože sami ještě chodí do práce. Proto se v otázce služeb péče o děti školního věku objevuje i trávení volného času na příměstských táborech pořádaných RC Dobříšek či Městskou knihovnou Dobříš.

Informovanost a zájem o prarodinné aktivity

Na otázku, zda respondenti v posledních 2 letech využili nabídky některé služby zaměřené na podporu funkce rodiny (kurzy a přednášky), odpovědělo kladně pouze 10 % dotázaných. Většinou se jedná o předporodní kurzy a semináře zaměřené na zdravý vývoj dětí, péči o psychické zdraví, skloubení práce a péče o domácnost, problematiku kyberšikany a sociálních sítí, problémy spojené s pubertou a prevence návykových látek. Převážnou většinu z těchto kurzů účastníci absolvovali v Rodinném centru Dobříšek, některé besedy pořádalo město Dobříš, MAS Brdy-Vltava nebo ZŠ Trnka. Někteří z respondentů uvádí, že se podobných akcí nemohou zúčastnit proto, že nemají zajištěno hlídání pro malé děti. Uvítali by, kdyby součástí besed cílených na rodiče bylo hlídání dětí.

Pro plánování prarodinných aktivit je zásadní informovanost občanů. Proto další z otázek v dotazníkovém šetření směřovala na zdroje, ze kterých se obyvatelé dozvídají o konání akcí.

Graf 10: Zdroje získávání informací

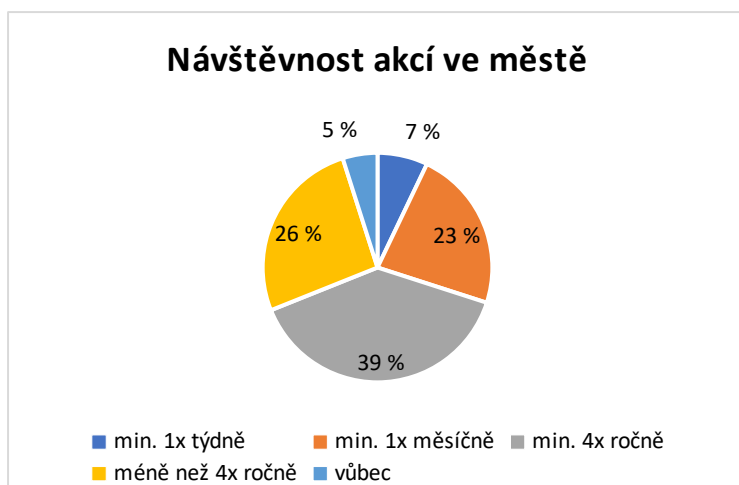

Zdroj: dotazníkové šetření

Výše uvedený graf ukazuje, že nejpoužívanějším informačním zdrojem jsou pro dotazované sociální sítě. Je to jistě dáno skladbou respondentů, mezi nimiž je většina osob v produktivním věku, kteří internet využívají denně, ale důvodem je i aktuálnost propagovaných akcí. Zatímco tradiční tiskoviny mají termíny uzávěrky, po nichž již nelze přidat, upravit či zrušit akci, sdílení události v prostoru sociálních sítí umožňuje na změny okamžitě reagovat. Jako druhý nejčastější zdroj jsou uváděny webové stránky města či organizátorů, které mají podobné výhody jako sociální sítě. Přesto i tradiční přehledy akcí v Dobříšských listech nebo plakáty na výleповých plochách pro mnohé stále fungují

jako oblíbený zdroj získávání informací. Nezanedbatelná je také role ústního předávání informací mezi známými a sousedy.

Graf 11: Návštěvnost akcí ve městě

Zdroj: dotazníkové šetření

Co se týče četnosti návštěv akcí pořádaných ve městě, dotazovaní nejčastěji uváděli, že se účastní min. 4 akcí ročně (39 %). Méně než 4 akcí se účastní zhruba čtvrtina dotazovaných (26 %), alespoň 1x v měsíci navštíví některou z akcí 23 % z dotazovaných.

Ti, kteří žádné z akcí nenavštěvují, nejčastěji (38 %) uvádí jako důvod nevyhovující termín nebo čas konání. Je to jistě dáno i tím, že třetina z dotazovaných nemá bydliště na Dobříši a mnozí z nich (rodiče s malými dětmi) nemají možnost se do města dopravit. To koresponduje s odpověďmi v další části dotazníku, kdy někteří vyjadřují zájem o tematické přednášky, besedy a workshopy, ale v účasti jim brání brzký čas konání, kdy nemají možnost zajistit péči o děti. Řešením by mohlo být zajištění hlídání dětí v některých případech či posunutí času konání na pozdější dobu, kdy je již k dispozici další člen rodiny schopný postarat se o domácnost s dětmi. Brzká doba konání některých akcí znemožňuje účast i těm, kteří za prací dojíždí a vrací se zpět na Dobříš až ve večerních hodinách. To je jistě nezanedbatelný aspekt, který je třeba při plánování prarodinných aktivit vzít v potaz; značná část studujícího a pracujícího obyvatelstva Dobříše tráví mnoho času na cestě do/ze školy či zaměstnání, vrací se pozdě a volného času a často i energie na osobní rozvoj již tolik nezbyvá. Z dotazníků vyplývá, že tito občané by uvítali více akcí pořádaných během víkendů, kdy tráví dny přímo ve městě. Čtvrtině z dotazovaných nevyhovuje nabídka pořádaných akcí (25 %) a 11 % respondentů se o akcích, které by je zaujaly, dozvídá pozdě nebo vůbec.

Hodnocení spokojenosti

Hlavní část dotazníkového šetření tvořilo hodnocení spokojenosti v konkrétních oblastech rodinné politiky. Respondenti známkovali spokojenost s danou službou na stupnici od 1 do 5 jako ve škole.

Tabulka 3: Hodnocení oblastí zaměstnanosti

Hodnocená oblast	Známka
------------------	--------

Dopravní obslužnost (do zaměstnání)	2,10
Zkrácené a flexibilní pracovní úvazky, podpora pro osoby pečující o děti	3,29
Dostupnost vhodných pracovních příležitostí na Dobříši a okolí	3,47

Zdroj: dotazníkové šetření

Oblast **zaměstnanosti** je pro život ve městě naprosto klíčová. Dostatek a vhodná skladba pracovních příležitostí v místě bydliště určuje, kolik času obyvatelé fakticky stráví ve městě. V případě města Dobříše nabídka pracovních míst zdaleka nepokrývá poptávku obyvatel a ti, stejně jako v případě jiných malých měst, musí za práci dojíždět. Proto je také známka v případě dostupnosti pracovních příležitostí vyšší, a to se poté promítá i do nabídky zkrácených a flexibilních pracovních úvazků. Respondenti často ve svých komentářích navrhují více podporovat podnikatele a drobné živnostníky k tomu, aby na Dobříši měli svou provozovnu a tím vznikla nová pracovní místa. Problém vidí hlavně v ceně nájmu nemovitostí pro komerční využití. Zároveň upozorňují na nízké mzdové ohodnocení práce na Dobříši, kdy se vyplatí stejně kvalifikovanou práci vykonávat v Praze, a to i za cenu dojíždění. Vzhledem k životním nákladům považují zdejší úroveň platů pro důstojný život za nedostačující.

Naopak kladně je hodnocena dopravní obslužnost, frekvence spojů z/do města je dostatečná. Problémy nastávají v ranní dopravní špičce, kdy spoje přijíždějící z Příbrami nabírají zpoždění a autobusy bývají přeplněné. Důvodem bylo zrušení přímé linky Příbram – Praha; autobusy přijíždějící na Dobříš jsou již tak plné, že mnohým čekajícím není umožněn nástup do vozu a musí čekat na další spoj.

Tabulka 4: Hodnocení oblasti bydlení

Hodnocená oblast	Známka
Vzhled a funkčnost veřejných prostranství	2,60
Dostupnost nájemních bytů	3,66
Dostupnost pozemků pro výstavbu rodinného bydlení	4,03
Dostupnost bydlení pro seniory v domech s pečovatelskou službou	3,90

Zdroj: dotazníkové šetření

V otázce **bydlení** se občané města dělí na dvě skupiny; jedni jsou pro zachování současné velikosti města a nerozvíjení další zástavby v okrajových částech města; druzí podporují rozvoj a další výstavbu domů a bytů. Většina se shoduje v tom, že pozemky pro výstavbu vlastního bydlení v současné době nejsou a nájemní bydlení je velmi drahé, pokud vůbec je k dispozici.

O dostupnosti bydlení v domech s pečovatelskou službou mnoho z dotazovaných neví, neboť se touto problematikou ještě nezabývali. Ostatní hodnotí spíše negativně, bytů je málo a pořadníky na ně jsou příliš dlouhé (vlivem vzrůstajícího počtu seniorů ve městě). Kromě podpory bytů s pečovatelskou službou by občané přivítali více startovacích městských bytů a také bytů sociálních (např. pro samoživitele a další nízkopříjmové domácnosti).

Tabulka 5: Hodnocení oblasti dopravy

Hodnocená oblast	Známka
Množství parkovacích míst	3,20
Omezení rychlosti v obci	2,10
Počet a umístění přechodů pro chodce	2,34

Přístup do veřejných prostor s kočárkem/invalidním vozíkem/zdravotním chodítkem – bezbariérovost	2,44
Jízdní řády autobusů	2,08

Zdroj: dotazníkové šetření

V oblasti **dopravní situace** si dotazovaní nejčastěji stěžují na nedostatek parkovacích míst, příp. celodenní stání aut v místech vyhrazených pro nástup/výstup dětí do škol. Jsou místa, kde parkování automobilů ve vozovce brání bezpečnému výhledu při přecházení (u 1. zš) a není neobvyklé ani zastavování automobilů na Mírovém náměstí v zatáčce u informačního centra během nakupování v prodejně Můj obchod. Na sídlišti Větrník bývá parkoviště přeplněné z důvodu zaparkovaných vozů obyvatel přilehlých obcí, kteří odsud cestují do Prahy, rezidenti poté nemají kde parkovat.

Kvalita autobusové dopravy je hodnocena spíše kladně, v případě spojení do Příbrami a Prahy je sice spojů dost, ale problémem bývá přeplněnost autobusů v dopravní špičce. Rodiče dětí z okolních obcí upozorňují na horší obslužnost okolních obcí; děti po skončení vyučování musí dlouho čekat na autobus v prostoru náměstí. Někteří navrhují zřídit další autobusové zastávky ve městě, jiní zavést tzv. školní autobus zejména pro děti z okrajových částí Dobříše. Navrhují také lépe řešit organizaci ranního výstupu dětí z autobusu na Mírovém náměstí, kdy děti neopatrně vbíhají přímo před další projíždějící autobusy. Maminky s kočárky by uvítaly více bezbariérových autobusů pro snazší dopravu na Úřad práce sídlící na Větrníku.

Většina dotazovaných se shoduje na příliš rušném a nebezpečném provozu na silnicích vedoucích městem. Jako řešení navrhují vybudování obchvatu města a urychlení oprav na vozovkách, které mají vliv na zhuštění provozu ve městě.

Vadí zejména tranzitní nákladní doprava, která obtěžuje občany vysokým provozem, hlukem a znečišťováním ovzduší. Mnoho respondentů z řad rodičů vyjadřuje nespokojenost s tím, že není bezpečné projíždět městem na kole či koloběžce z důvodu vysoké rychlosti projíždějících a špatné návaznosti cyklostezek. Chodci zase navrhují osadit úzké chodníky zábradlím, zavést osvětlení v odlehlejších ulicích a vytvořit bezpečné stezky pro pěší do Brodců a Staré Hutě.

Konkrétně popisují tato místa zvýšeného nebezpečí:

- Zpřehlednění (večerní osvětlení) přechodu u hřbitova, přidání přechodu ve směru na Starou Huť
- Kontrola či omezení rychlosti v ul. Čs. armády (v místech u prodejny Bedřich)
- Kontrola rychlosti v úseku židovský hřbitov – hráz rybníka Papež
- Kontrola rychlosti v ul. Hostomická směrem od Sanatoria do města
- Zřídit přechod pro chodce v místě Husův parčík – „zelený domeček“
- Zřídit přechod pro chodce od hráze rybníka Papež na Kopeček (ústí ul. Dlouhé)
- Zřídit přechod pro chodce od 2. zš ke sportovní hale
- Zřídit přechod pro chodce v ul. Plk. Petroviče (křížení s ul. Havlíčkovou)
- Zřídit přechod pro chodce u Billy
- Zřídit přechod pro chodce v ul. Pražské (od restaurace U Tří statkářů do zámecké aleje)
- Zřídit přechod pro chodce od sádek k rybníku Papež
- Omezení rychlosti v ul. Brodecká
- Přechod u pivovaru osadit zrcadlem
- Dobudování chodníků před domy v ul. Plk. Petroviče
- Zakázat vjezd a parkování před branku 2. zš Dobříš (směr ke knihovně)
- Vyřešit nebezpečné přecházení v místech, kde končí chodník, aniž by na něj navazoval přechod pro chodce

Tabulka 6: Hodnocení oblasti zdravotní péče

Hodnocená oblast	Známka
Dostupnost lékáren	1,75
Dostupnost a kvalita pediatra	2,17
Dostupnost a kvalita obvodního lékaře pro dospělé	2,18
Dostupnost a kvalita stomatologa	3,79
Vybavení zdravotnických zařízení (čistota, bezbariérovost atd.)	2,35

Zdroj: dotazníkové šetření

Dostupnost a kvalita **zdravotní péče** odráží celorepublikový stav, kdy na malém městě citelně chybí ordinace odborných lékařů. Zatímco dostupnost praktického lékaře pro dospělé se v nedávné době zlepšila díky otevření praxe další lékařky, dostupnost pediatrů je vzhledem k počtu dětí nedostatečná a mnozí místní v případě onemocnění dětí dojíždí na Mníšek pod Brdy, do Nového Knína a výjimkou nejsou ani ordinace v Hořovicích, Příbrami a Praze. Avšak nejkritičtější situace je v oblasti odborné ambulantní péče; chybí zejména stomatologové, specialisté z oboru alergologie, endokrinologie, psychologie a psychiatrie. Ambulance očních a kožních lékařů na poliklinice mají omezenou provozní dobu. Ve vybavení dobříšského zdravotního střediska vidí občané také nedostatky; především jde o nedůsledně uklizené prostory, nevyužívání horního patra a pak také neklimatizované prostory.

Tabulka 7: Hodnocení oblasti sociálních a návazných služeb

Hodnocená oblast	Známka
Sociální služby pro děti a mládež ohrožené nepříznivou sociální situací	2,84
Dostupnost a kvalita služeb pro seniory	2,88
Terénní a sociální služby v domácím prostředí	2,63
Podmínky pro vzdělávání a zaměstnávání osob se zdravotním postižením	3,10
Dostupnost sociálních bytů	3,67
Sociálně-právní poradenství	2,88
Mezilidské vztahy a atmosféra ve městě	2,94

Zdroj: dotazníkové šetření

Hodnocení oblasti **sociálních a návazných služeb** mnoho dotazovaných vynechalo s odůvodněním, že s nimi zatím nemají žádné zkušenosti, a tudíž situaci nemohou posoudit. Jednotlivé oblasti tak hodnotili samotní uživatelé či jejich rodinní příslušníci, kteří také často přidávají upřesňující komentář.

Nejvíce zkušeností mají dotazovaní se zajišťováním služeb pro seniory, v nichž pociťují jako největší problém dlouhou čekací dobu při umisťování do domova seniorů, chybějící paliativní péči či služby mobilní ošetrovatelské služby. I ti, jichž se zatím problematika netýká, se obávají o budoucí vývoj; jsou ve věku, kdy jejich rodiče potřebují pomoc, oni sami však nemají možnost být jim plně k dispozici, jelikož sami chodí do zaměstnání a starají se o svou domácnost. Dle některých odpovědí by bylo žádoucí zaměřit se na aktivnější zapojení seniorů do společnosti a celkově podporovat akce, které spojují generace.

Sociálních bytů je nedostatek a nízkopříjmové skupiny obyvatel (matky-samoživitelky, invalidní občané) pociťují nízkou míru podpory. Občané jsou pro větší podporu sociálních podniků a odpovídající platové ohodnocení pracovníků v sociální oblasti, aby mohla být zachována či zlepšena úroveň péče.

Mnohokrát z dotazníků zaznává potřeba větší osvěty v oblasti prevence patologických jevů, řešení problematiky trávení volného času mládeže, přítomnost drogově závislých v Prokopově zahradě a dalších místech. Mnozí si stěžují na to, že veřejný prostor historického centra na Mírovém náměstí neslouží občanům, ale je tolerováno jako místo, kde se sdružují bezdomovci. Z důvodu jejich přítomnosti a nepořádku, který po sobě zanechávají, se těm to prostranstvím občané snaží spíše vyhýbat (podrobněji jsou tato témata rozepsána v dalších kapitolách).

Tabulka 8: Hodnocení oblasti školství

Hodnocená oblast	Známka
Dostupnost a kvalita zařízení pro péči o děti do 3 let věku	2,97
Dostupnost a kvalita mateřských škol	2,44
Dostupnost a kvalita základních škol	2,49
Možnosti alternativního vzdělávání	2,73

Zdroj: dotazníkové šetření

Nejpalčivějším problémem dobříšského školství jsou kapacity v mateřských i základních školách. Mnoho rodičů malých dětí zůstává doma i po skončení rodičovské dovolené, protože se jim nepodařilo umístit dítě do žádné z dobříšských školek. Dotazovaní by také uvítali, pokud by se sjednotila částka „školovného“ ve všech dobříšských školkách na stejnou úroveň. S podporou města by mohla vzniknout i dětská skupina jako alternativa ke státním školkám.

Co se týče základních škol, ozývají se velmi různorodé názory na kvalitu výuky ovlivněné subjektivními zkušenostmi. Celkově však z dotazníků vyplývá větší spokojenost s výukou na 1. zš než na 2. zš, v jejímž případě je několikrát kritizováno vedení školy (avšak bez udání konkrétního důvodu). Spokojenost panuje také v případě ZŠ Trnka, která by si dle dotazovaných zasloužila větší podporu města. Ve velké míře je ze strany rodičů podporován vznik alternativních forem vzdělávání. Jedním z důvodů je přeplněnost státních škol. Shodně jsou na obou státních základních školách kritizovány kapacitně nevyhovující prostory, v případě 1. zš malé venkovní hřiště bez multifunkčních prvků. Zároveň je v případě této školy několikrát zmiňována špatná kvalita obědů ve školní jídelně. Dotazovaní jsou také pro rozšíření či vybudování dalšího sportoviště.

Respondenti navrhují častěji zařazovat do výuky moderní metody, přidat např. kurs 1. pomoci, chování v mimořádných situacích či sebeobranu. Jsou také pro širší nabídku vyučovaných jazyků či jazykových kroužků. Přivítali by i širší výběr zájmových kroužků atraktivních pro starší děti.

Zmíněn je i návrh na zavedení opatření smazávající sociální rozdíly prostřednictvím školních uniforem či úplného zákazu používání mobilních telefonů ve školních prostorách.

Větší důraz by měl být kladen na školní klima a péči o duševní zdraví dětí a dospívajících. Rodiče by přivítali možnost konzultací s dětským psychologem nebo pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny přímo ve školách. Dále doporučují zajistit supervizi v každé škole a podpořit společná setkávání pedagogů z různých škol.

Tabulka 9: Hodnocení oblasti volného času, kultury a sportu

Hodnocená oblast	Známka
Nabídka pořadů Kulturního domu Dobříš	2,44
Služby Městské knihovny Dobříš	1,48

Dostupnost a vybavení dětských hřišť	2,46
Dostupnost a vybavení sportovišť	2,45
Nabídka uměleckého zájmového vzdělávání dětí a mládeže	2,40
Nabídka sportovních zájmových aktivit pro děti a mládež	2,27
Vzdělávací kurzy pro dospělé	2,69

Zdroj: dotazníkové šetření

Oblast **volného času, kultury a sportu** je hodnocena vesměs kladně, přesto se opakují některé výtky. Na dětských hřištích vadí zejména nepořádek, který po sobě zanechávají teenageři a nepřizpůsobiví občané Dobříše, kteří zde tráví večery, konzumují alkohol a další návykové látky. Obyvatelé by byli pro častější hlídky MP v těchto místech i oplocení dětských hřišť z důvodu jejich znečišťování venčícími se psy a nebezpečí vbíhání dětí do vozovek. Zatímco v centru města se jeví počet a vybavení dětských hřišť jako dostatečné, v okrajových částech by dle dotazovaných mohly přibývat. Mnoho z respondentů se shoduje na tom, že by měla vznikat i hřiště a sportoviště s náročnějšími prvky určené starším dětem (2. stupeň základních škol a mládeži). To souvisí i s vybavením dalších sportovišť ve městě. Chybí zde možnost volně přístupných sportovních ploch, kam by dospělí i mládež mohli chodit sportovat neorganizovaně, bez členství v některém z kroužků/sportovním klubu. Jde zejména o plochy na míčové hry (basketbal, volejbal, nohejbal, házená), badminton nebo pozemní hokej. Pozitivně je hodnocena možnost bruslení na zimním stadionu, jehož provozní dobu by výrazně prodloužilo zastřešení. Dále by tu měla být možnost zapůjčení a broušení bruslí. Největším nedostatkem, co se týče sportovního vyžití na Dobříši, je dle dotazníkového šetření absence koupaliště či bazény, což je i důvodem vylidňování města v letních měsících. Letní prázdniny vnímají někteří rodiče jako rizikové, jelikož nemohou vlastními silami zajistit smysluplný program na tak dlouhou dobu a navrhují zorganizovat „zkušební“ ukázky jednotlivých sportů, které by si děti mohly vyzkoušet a v následném školním roce věděly, do které sportovní organizace se přihlásit.

Dle mínění některých respondentů by si město zasloužilo dostatečně velkou gymnastickou tělocvičnu a navrhují pro budování sportovišť využít tzv. brownfieldy ve městě. Pro venkovní vyžití se nabízí rozšíření cyklostezek do okolní krajiny a vybudování in-line stezky.

Zatímco sportovních aktivit a organizací je ve městě dostatek, nabídka uměleckých aktivit je mnohem omezenější. Největší „bolestí“ je nedostatek míst v Základní umělecké škole, kde poptávka značně převyšuje nabídku míst v jednotlivých oborech. Rodiče dětí by uvítali kromě rozšíření kapacit míst v ZUŠ i vznik další organizace či spolku zaměřujícího se na výuku hraní na hudební nástroje, dramatický kroužek či keramiku a jiné tvoření. Chybí i kroužky s technickým zaměřením pro chlapce včetně robotiky anebo chovatelství.

Pro mnohé z rodičů jsou kroužky pro děti nevyhovující z důvodu času jejich konání (od 14-15 hodin), kdy jsou oni sami v zaměstnání a není, kdo by děti vyzvedl ze školy a do zájmového kroužku doprovodil. Ptají se po možnosti nějaké doprovodné služby např. ze strany dobrovolníků či neziskových organizací.

Bohužel však jsou i rodiče, kteří uvádí, že na zájmové kroužky nemohou své děti posílat z finančních důvodů. Pololetní úplata činí obvykle několik tisíc korun za kroužek pro jedno dítě a přesně toto je výdaj, který mnohé nízkopříjmové rodiny vyhodnotí jako zbytečný a v případě nutnosti šetřit, oželí právě jej. Z množství podobných příspěvků vyplývá, že schází nabídka cenově dostupných zájmových aktivit, kterých by se mohly účastnit děti bez sociálních rozdílů.

Respondentům chybí filmová promítání, častější divadelní představení, plesy a zábavy, kde se mohou lidé společně potkávat. Padají i návrhy na pořádání diskoték a koncertů, na jejichž výběru a organizaci by se mohli podílet sami teenageři, jelikož jiné společenské vyžití se pro ně ve městě nenabízí. Celým

dotazníkovým šetřením se prolíná potřeba bezpečného vnitřního prostoru/klubovny pro starší děti a mládež, kde by mohly trávit časové prodlevy mezi školním vyučováním a odjezdy autobusů, věnovat se doučováním nebo např. hraním deskových her. Tuto funkci plní zejména Městská knihovna Dobříš, jiné obdobné zařízení v centru města (blízkosti škol) není.

Nabídka aktivit v knihovně je hodnocena velmi pozitivně jak pestrostí, finanční dostupností, tak kvalitou úrovně. Kromě vzdělávacích akcí pro dospělé jsou poptávány i tvořivé kurzy. Celkově je nabídka kurzů pro dospělé ve městě malá a zájemci nezřídka dojíždí do Příbrami či jiných míst.

K nabídce akcí pořádaných v Kulturním domě Dobříš se mnozí vyjadřují tak, že je pro ně nezajímavá. Na výstavy chodí převážně školní mládež, koncerty jsou určeny pro úzké skupiny obyvatel a jiné využití kulturní sál nenabízí. Na základě názorů dotazovaných by měl být prostor lépe využit a nabídka pořadů by mohla být mnohem pestřejší. Jako nepříliš podařené hodnotí obyvatelé tradiční předvánoční akce pořádané městem koncem loňského roku (špatné ozvučení při příchodu sv. Mikuláše, zpoždění rozsvícení vánočního stromu, nedostatek stánků s občerstvením).

Tabulka 10: Hodnocení oblasti bezpečnosti a prevence

Hodnocená oblast	Známka
Hlídková činnost Městské policie Dobříš	2,66
Kvalitní a dostatečné veřejné osvětlení	2,55
Nabídka kurzů sebeobrany pro ohrožené cílové skupiny	2,76
Řešení drogové problematiky ve městě	3,69
Čistota a údržba veřejného prostranství	2,84
Dostatek vhodných prostor pro bezpečné trávení volného času	3,38
Osvěta mezi seniory o současných problematických tématech	3,07

Zdroj: dotazníkové šetření

Téma **bezpečnosti** je pro plánování rodinné politiky naprosto zásadní. Proto se také respondenti v této oblasti nejvíce rozepsali s konkrétními problémy. Za nejpálčivější považují drogy, krádeže a vandalismus. Nejhůře je hodnoceno řešení drogové problematiky ve městě, proto navrhuje začít s preventivními opatřeními co nejdříve, už u dětí 1. stupně (přednášky, informování rodičů nejen o návykových látkách, ale i o dalších závislostech, šikaně, sebepoškozování apod.). Veřejnost by měla být o preventivních opatřeních lépe informována (jaké akce probíhají v rámci výuky, co plánuje město do budoucna, jak hodnotí přijatá opatření atd.).

Občanům nejvíce vadí shlukování osob konzumujících návykové látky v centru města, na veřejných prostranstvích a na dětských hřištích, aniž by byly důsledněji kontrolovány hlídkami Městské policie. V komentářích není výjimkou ani popisování konkrétních situací, kdy byli sami obyvatelé Dobříše svědky distribuce drog na parkovišti za Sokolovnou, tedy v těsné blízkosti policejní služebny. Stejně tak vnímají jako velmi laxní postoj ke konzumaci alkoholu a dalších návykových látek přímo na Mírovém náměstí před prodejnou Můj obchod. Kontrola obchodníků prodávající tento sortiment nezletilým by měla být mnohem častější a důslednější. Obyvatelé města by se cítili bezpečněji, pokud by příslušníci Městské policie byli „viditelnější“ v místech, kde se ve večerních hodinách koncentrují osoby podnapilé, vyvolávající konflikty či obtěžující ostatní spoluobčany rušením nočního klidu a jinými výtržnostmi (Mírové náměstí, autobusové zastávky, dětské hřiště v ul. Boženy Němcové, sídliště Větrník a další).

Jak bylo uvedeno už v předchozích kapitolách, problematické chování mládeže ve městě je spojeno s nedostatkem příležitostí pro vlastní vyžití a míst určených přímo jim. Občané navrhuje zvýšit počet zastřešených posezení ve městě, kam by se mohla přesunout mládež, která jinak pobývá na dětských

hřištích. Opakuje se návrh na zřízení jakési klubovny s klidovou a aktivní zónou (box. pytel, stolní tenis apod.). Prostory a služby nízkoprahového klubu v tomto směru nepostačují.

Čistota a údržba by mohla být lepší na dětských hřištích a dalších místech, jako je okolí autobusových zastávek, Prokopova zahrada, průchod hotelu Heinz; odpadkových košů v centru města by mohlo být mnohem více. Na autobusových zastávkách není kontrolováno dodržování zákazu kouření.

Zanedbatelný není ani problém vandalismu, obzvláště během víkendů dochází k ničení automobilů zaparkovaných ve městě, ničení městského i soukromého majetku sprejery a demolování městského inventáře. V poslední době občané zaregistrovali větší množství incidentů s pyrotechnikou a „bouchacími kuličkami“ házenými po autech i chodcích. Většinou dotazovaných by nevadilo umístění kamerového systému v centru města, ul. Průmyslová, Žižkova a dalších.

Někteří občané vyjadřují obavy z agresivního chování spoluobčanů a mají zájem o účast v kurzech sebeobrany. Přivítali by jejich pořádání ve spolupráci s městem. Dětské kurzy sebeobrany jsou na Dobříši v současné době zaplněné.

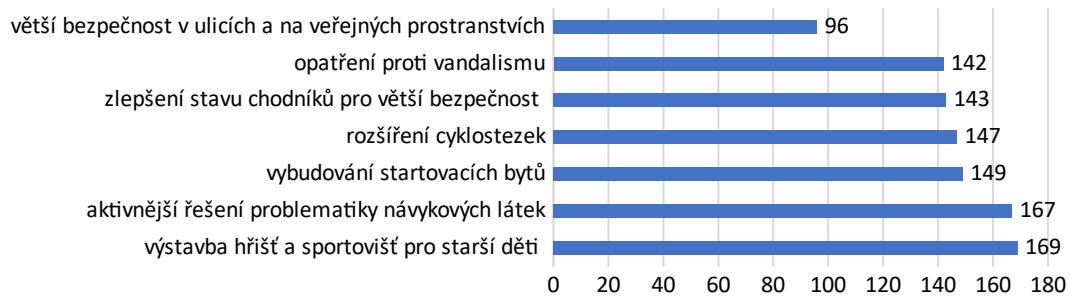
Konkrétní návrhy na zlepšení osvětlení jsou:

- V ul. Čs. armády za kulturním domem
- V ul. Plk. Petroviče před bytovými domy „nad kotelnou“
- V ul. V Lipkách
- V Průmyslové ulici od hlavní silnice k lesu
- Na začátku výstavby v ul. Brodecká
- Od ul. Nad Papežem směrem k ul. Na Vlašce
- V parku u bývalého kina
- V horní části ul. Mládeže
- Z Větrníku na Vlašku
- V uličce mezi domovem seniorů a tenisovými kurty

V poslední otázce respondenti vybírali z navržených problematických oblastí tu, jejíž řešení si dle jejich názoru zaslouží přednostní či zvýšenou pozornost ze strany města. Nejčastější odpovědi plně korespondují s výstupy celého dotazníkového šetření a vyjadřují přání občanů, aby Dobříš byla především městem bezpečným pro každodenní život celé rodiny. Zejména jde o vybudování hřišť a sportovišť pro starší děti a mládež pro aktivní a smysluplné trávení volného času, aktivnější a efektivnější řešení problematiky návykových látek a bezpečnost pohybu po městě.

Tabulka 11: Oblasti, na které by se mělo město zaměřit přednostně

Oblasti, na které by se mělo město zaměřit přednostně

Zdroj: dotazníkové šetření

4. SWOT ANALÝZA RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Území s bohatě členěným reliéfem s velkým zastoupením přírodně hodnotných ploch	Drahé bydlení nájemní i vlastní, nedostatek pozemků pro výstavbu rodinných domů
Poloha města ve vztahu k městům Praha a Příbram	Nedostatek nemovitostí ve vlastnictví města využitelných k budování sportovních bytů, sportovišť, zázemí pro spolky
Možnost využití okolní přírody k volnočasovým aktivitám	Stav veřejného prostranství a jeho údržba
Občanská vybavenost (obchody, restaurace, zdravotní středisko, pošta, sportovní zázemí atd.)	Chybějící cyklostezky procházející městem směrem do okolních obcí a krajiny
Dobrá dopravní obslužnost	Nedostatečná nabídka aktivit a vhodných prostor pro děti staršího věku a mládež
Historie a tradice města (zámek, muzea, naučné stezky)	Omezená nabídka služeb pro seniory
Pestrá a aktivní spolková činnost	Chybějící vnitřní prostor pro bezpečné trávení volného času mládeže
	Nedostatek kapacit v mateřských a základních školách
	Nedostatek pracovních míst a flexibilních pracovních úvazků
	Nadměrný dopravní provoz uvnitř města
	Koncentrace sociálně znevýhodněných osob v centru města
	Chybějící veřejné osvětlení v některých částech města

PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Udržení a rozvoj zdravotních a sociálních služeb	Odliv mladých lidí z důvodu nedostupného bydlení
Vybudování zázemí pro děti staršího školního věku a podpora aktivit pro tuto cílovou skupinu	Stárnutí obyvatel a s tím související vyšší požadavky na zdravotní a sociální péče
Budování cyklostezek, in-line stezek a stezek pro pěší	Nárůst počtu sociálně vyloučených osob a s tím související problémy
Udržení, rekonstrukce a modernizace stávající občanské infrastruktury	Město sloužící pouze jako „noclehárna“ pro dojíždějící
Podpora a zajištění bezbariérového pohybu ve městě i veřejných institucích	Nedostačující dostupnost zdravotnických služeb (stomatolog, pediatr a další)
Zvyšování dostupnosti a kvality vzdělávání na základních školách	Lhostejnost obyvatel podílet se na veřejném životě ve městě
Zvýšení kapacity na ZUŠ Dobříš	
Podpora kulturních a společenských akcí s cílem nabídnout pestrou škálu příležitostí pro setkávání obyvatel a jejich vyžití	
Podpora vzniku pracovních příležitostí	
Podpora výstavby startovacích bytů	

5. NÁVRHOVÁ ČÁST KONCEPCE RODINNÉ POLITIKY MĚSTA DOBŘÍŠ

5.1 CÍLE A OPATŘENÍ

PRIORITA Č. 1: OBLAST SLUŽEB PRO RODINY

1.1. Služby péče o děti předškolního věku

- 1.1.1 Podpora a budování služeb péče o nejmenší děti (v jeslích a dětských skupinách)
- 1.1.2 Udržení/rozšíření dostatečných kapacit v mateřských školách

1.2. Služby péče o děti školního věku

- 1.2.1 Udržení/budování dostatečných kapacit základního školství včetně družin
- 1.2.2 Vytváření dostatečné nabídky služeb pro starší školní děti
- 1.2.3 Podpora aktivního trávení volného času
- 1.2.4 Podpora činnosti dětských a mládežnických organizací

1.3. Služby péče o osoby se sníženou soběstačností

- 1.3.1 Podpora udržení/budování dostatečné kapacity v domově pro seniory, pečovatelské službě, denním stacionáři
- 1.3.2 Podpora budování kapacit bytů pro seniory s možností pečovatelské služby
- 1.3.3 Podpora budování kapacit chráněného bydlení
- 1.3.4 Vytváření podmínek pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- 1.3.5 Terénní a ambulantní služby v dostatečném rozsahu a kvalitě určené osobám se sníženou soběstačností
- 1.3.6 Podpora setrvání seniorů a osob se zdravotním postižením v rodinách
- 1.3.7 Zajištění poradenské činnosti pro pečující osoby a podpora neformálně pečujících v oblasti sociální péče
- 1.3.8 Podpora vybudování psychologického poradenství
- 1.3.9 Podpora vybudování právního poradenství (občanské poradny)
- 1.3.10 Podpora služby Senior taxi
- 1.3.11 Vytvoření tzv. mapy bezbariérovosti

PRIORITA Č. 2: OBLAST PODPORY TRHU PRÁCE A SLAĎOVÁNÍ RODINNÉHO A PRACOVNÍHO ŽIVOTA

2.1. Vytváření prostředí přátelského rodinám na pracovištích zřizovaných městem (pružná pracovní doba, částečné pracovní úvazky, práce z domova, sick days apod.)

2.2. Podpora vytváření pracovních příležitostí (podpora podnikání ve městě)

2.3. Pořádání/podpora vzdělávacích a rekvalifikačních kurzů zaměřených na návrat rodičů na trh práce, podporu zaměstnanosti osob starších 55 let, podporu zaměstnanosti osob se zdravotním postižením

PRIORITA Č. 3: OBLAST PROSTORU PŘÁTELSKÉHO K RODINÁM

3.1. Bezbariérovost budov a chodníků

3.2. Bezpečnost pobytu po veřejných komunikacích (přechody pro chodce, příčné prahy pro zpomalení rychlosti, výstražné systémy, radarové měření ve městě, omezení rychlosti a kontrola rychlosti, instalace zábradlí v nebezpečných úsecích, kamerové systémy)

- 3.2.1 *Zachování dozoru na přechodech pro chodce v blízkosti/na cestě do škol*
- 3.2.2 *Doplnění chybějícího osvětlení*

3.3. Prostor pro trávení volného času

- 3.3.1 *Údržba a z kvalitňování volnočasového prostoru pro děti a mládež (venkovní hřiště, sportoviště i vnitřní prostory)*
- 3.3.2 *Údržba a z kvalitňování volnočasového prostoru pro dospělé a seniory (workoutová hřiště, odpočinková místa, vnitřní prostory)*

3.4. Prevence rizikových jevů u dětí, mládeže a dospělých

- 3.4.1 *Podpora prevence rizikového chování u dětí a mládeže (školní besedy, semináře pro veřejnost atd.)*
- 3.4.2 *Podpora organizací, které se zabývají volnočasovými aktivitami (zejména pro kategorie ohrožené rizikovými jevy)*
- 3.4.3 *Bezpečí pro seniory (SOS tlačítka, vzdělávací přednášky na aktuální témata, právní poradenství apod.)*
- 3.4.4 *Aktivní řešení drogové problematiky ve městě*
- 3.4.5 *Efektivnější dohled nad dodržováním nočního klidu*

PRIORITA Č. 4: OBLAST KOMUNIKACE A SPOLUPRÁCE

4.1. Spolupráce obce při tvorbě rodinné politiky s ostatními subjekty (kulaté stoly, společné plánování, výměna zkušeností apod.)

- 4.1.1 *Tvorba akčních plánů*

4.2. Efektivní předávání informací o prorodinných aktivitách ve městě (formou širokého spektra informačních kanálů – zpravodaj, web, sociální sítě, Mobilní rozhlas)

4.3. Propagace aktivit státních i nestátních subjektů v rámci podpory rodiny (novinky ze státní správy týkající se rodin – čerpání sociálních dávek, odchodu do starobního důchodu, příspěvků na tábory, školy v přírodě atd.)

6. SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

6.1 SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa ORP Dobříš

Obrázek 2: Poloha města Dobříše

6.2 SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 2010-2022

Graf 2: Vývoj počtu narozených dětí v letech 2010–2022

Graf 3: Skladba obyvatelstva dle věkové struktury

Graf 4: Vývoj počtu obyvatel ve věku 65+ v letech 2010-2022

Graf 5: Vývoj průměrného věku v letech 2010-2022

Graf 6: Skladba obyvatelstva dle rodinného stavu

Graf 7: Skladba hospodařících domácností dle typu

Graf 8: Skladba obyvatelstva dle dosaženého vzdělání

Graf 9: Skladba respondentů dle ekonomické aktivity

Graf 10: Zdroje získávání informací

Graf 11: Návštěvnost akcí ve městě

6.3 SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vývoj přirozeného přírůstku/úbytku v letech 2013-2022

Tabulka 2: Skladba obyvatelstva dle věku a pohlaví

Tabulka 3: Hodnocení oblasti zaměstnanosti

Tabulka 4: Hodnocení oblasti bydlení

Tabulka 5: Hodnocení oblasti dopravy

Tabulka 6: Hodnocení oblasti zdravotní péče

Tabulka 7: Hodnocení oblasti sociálních a návazných služeb

Tabulka 8: Hodnocení oblasti školství

Tabulka 9: Hodnocení oblasti volného času, kultury a sportu

Tabulka 10: Hodnocení oblasti bezpečnosti a prevence

Tabulka 11: Oblasti, na které by se mělo město zaměřit přednostně

7. SEZNAM ZDROJŮ

Program rozvoje města Dobříše na období 2021-2028: www.mestodobris.cz

Strategický plán udržitelného rozvoje města Dobříše na období 2008-2028: www.mestodobris.cz

Program podpory rodinné politiky Středočeského kraje 2021-2023: www.kr-stredocesky.cz

Metodika rodinné politiky na krajské a místní úrovni: www.rodinyvkrajich.mpsv.cz

Manuál pro podporu zaměstnanosti v obci, Spot 2021: www.pracevobci.cz

Město Dobříš: www.mestodobris.cz

Český statistický úřad: www.czso.cz

Ministerstvo práce a sociálních věcí: data.mpsv.cz

Otevřená data o exekucích: statistiky.ekcr.info

Středočeský kraj: www.kr-stredocesky.cz

Centrum pro komunitní práci střední Čechy: www.cpkp-stc.cz